

Kl. 09.00–11.59

14.30–15.34

§ 1 Partiledardebatt

Partiledardebatt

Anf. 1 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Politik är inte allt, men politik spelar roll. Efter flera svåra år har Sverige till slut besegrat inflationen. Regeringen orkade föra en stram ekonomisk politik, och det gav resultat.

Med inflationen under kontroll kan vi nu sänka skatten och förbättra hushållsekonomin. Med inflationen under kontroll går också räntorna ned, och det kan innebära flera tusenlappar mer i månaden för en vanlig barnfamilj. Det behövs när allt har blivit dyrare – jag vet att många fortfarande har det väldigt tufft.

Vi ser resultat av vår omläggning av kriminalpolitiken och migrationspolitiken. Asylinvandringen till Sverige är nu den lägsta sedan 1985. Skjutvapenväldet minskar för andra året i rad, och polisen förhindrar och klarar upp fler brott än tidigare. Det spelar roll vem som styr Sverige.

Det ljusnar vid horisonten, men det är fortfarande mörka tider. Ingen fråga är viktigare för den här regeringen än Sveriges inre och yttre säkerhet.

I Ukraina ljuder flyglarmen i ett krig som snart går in på sitt fjärde år. Vi står kvar vid deras sida så länge det krävs. Sveriges och Europas säkerhet avgörs i hög grad av hur det kriget slutar.

Sverige, herr talman, befinner sig inte i krig, men det råder inte heller fred. Vi och våra grannar utsätts för ständiga hybridattacker, ofta svåra att bedöma och bevisa. Det handlar om desinformation, otillåten valpåverkan, arrangerade migrantströmmar och hot om sabotage. Själva ser vi nu plötsliga kabelbrott i Östersjön, och i går var jag i Helsingfors och träffade alla mina kollegor i de andra Natoländerna runt Östersjön för att diskutera just den frågan.

Tillsammans med våra grannar och allierade bygger vi nu säkerhet i hela vårt närområde. Vi gör det genom historiska satsningar på det militära och det civila försvaret. Redan i år är vi med marginal över Natos tvåprocentsträns.

Men vi gör det också på fler sätt. Det svenska ubåtsräddningsfartyget HMS Belos var på plats i Finland för att hjälpa till med deras utredning. Och en mekaniserad bataljon från P 7 i Skåne är just nu på väg till Lettland i Sveriges allra första insats som Natomedlem.

Vi stärker alltså systematiskt vår yttre säkerhet, men trygghet handlar också om inre säkerhet. Sprängningar, skjutningar, barn som ges i uppdrag

att mörda – allt detta hotar grundvalen i vårt samhälle, och därför har vi inlett en historisk offensiv mot gängkriminaliteten. Under 2023 påbörjades alla de nödvändiga utredningarna. Under 2024 inleddes offensiven, och 2025 fortsätter vi i samma takt.

Förra året fördubblade vi minimistrafvet för grova vapenbrott, möjliggjorde vistelseförbud och gav polisen rätt att skapa säkerhetszoner. Vi gjorde det lättare att vräka kriminella och utökade de preventiva tvångsmedlen, som avlyssning, och nyligen utökade vi möjligheterna att ta de kriminella gängens tillgångar, som dyra klockor och bilar. Och den möjligheten används nu.

(Applåder)

Applådera polisen! Enligt den senaste rapporten jag fick har polisen gjort 140 beslag till ett värde av 30 miljoner kronor. Lyxen ska dräneras ur gangsterkulturen.

Detta arbete fortsätter. Den 1 januari infördes möjligheten att vittna anonymt. I april rivs äntligen sekretesshindren mellan skola, socialtjänst och polis. I maj blir det enklare att använda kamerabevakning på fler platser. I juli utökar vi möjligheterna att använda dna från släktforskning för att komma åt våldtäktsmän och mördare. Och detta är bara första halvåret.

Gängkriminella har länge trott sig stå över lagen. Vårt budskap till dem är tydligt: Vi kommer att övervaka er, porta er, låsa in er, vräka er och ta era lyxprylar. Och nu vill vi även kunna ta era pass – för ett pass är mer än en resehandling. Det är en symbol för det svenska medborgarskapet, och med det följer inte bara stora rättigheter utan också viktiga skyldigheter, som att över huvud taget vilja vara en del av den svenska samhällsgemenskapen, lära sig svenska, försörja sig själv och leva ett hederligt och skotsamt liv. Vi vill att den som har dubbelt medborgarskap och ägnar sig åt systemhotande brottslighet ska kunna få sitt svenska pass återkallat. Det är rätt, och det är nödvändigt. Det svenska medborgarskapet ska inte fungera som ett skydd för grovt kriminella.

(Applåder)

På min sida, herr talman, är vi överens om detta, men alla fyra partier i vänsteralternativet är emot. När det väl gäller är det bara vi som är beredda att göra det som krävs för att på riktigt bli av med de kriminella gängerna. På min sida i politiken vet vi vad vi vill. Vi har en stabil majoritet, och vi genomför steg för steg och reform för reform det vi lovade och det vi fick mandat för i valet 2022. Och vi får saker gjorda.

Redan nästa år är det val igen, och då står två alternativ mot varandra igen. Det är vårt alternativ, som i en orolig tid kraftsamlar kring Sveriges inre och yttre säkerhet, med reformer som gör vårt fantastiska land rikare och tryggare. Mot oss står ett vänsteralternativ som bråkar om alla de stora frågorna: säkerhetspolitiken, energipolitiken, skatterna, asylinvandringen och kriminalpolitiken. Nästa år är det dags för svenska folket att välja igen.

(Applåder)

Anf. 2 MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! I vår omvärld tättnar de mörka molnen. Netanyahus krigsföring i Gaza har passerat alla gränser. Gisslan är ännu inte frigiven. I Ukraina fortsätter Rysslands brutala krig. Spänningarna i vårt direkta närområde ökar, med kabelbrott och den ryska skuggflottan.

Samtidigt lever vi i ekonomiskt oroliga tider. Lågkonjunkturen i vårt land är djup, och tillväxtprognoserna har reviderats ned. Arbetslösheten stiger. Ungdomsarbetslösheten är hela 25 procent.

Nyföretagandet har sjunkit till de lägsta nivåerna sedan finanskrisen. Konkurserna är fler än under både finanskrisen och pandemin. Allt fler hamnar hos Kronofogden när vanliga familjer har svårt att få ekonomin att gå ihop, och regeringens egna siffror visar att fler är beroende av bidrag för att kunna försörja sig. Så ser bokslutet ut för Sverige när mer än halva mandatperioden har gått.

Herr talman! Problemet är att regeringen och Sverigedemokraterna saknar en tillväxtagenda. Och när man saknar en plan för svensk tillväxt, ja, då är det inte så konstigt att man gång på gång prioriterar fel. Som när vanliga löntagare och hårt pressade barnfamiljer behöver få en lättnad – då väljer regeringen och Sverigedemokraterna att använda tiotals miljarder av budgetutrymmet för att sänka skatten för de allra rikaste.

När arbetslösheten börjar stiga skär man ned på arbetsmarknadspolitiken. Man gör det svårare för människor att ställa om, vidareutbilda sig, hitta ett nytt jobb och få en försörjning. När behoven av ny och billig el och stärkt infrastruktur växte valde man att stoppa utbyggnaden av den havsbaserade vindkraften och stoppa utbyggnaden av nya stambanor. När byggandet börjar dala väljer man att ta bort investeringsstödet för byggande av nya bostäder.

I tre budgetar i rad har KristerSSons och Åkessons idéfattiga politik presenterats. Vi tvingas konstatera: Den har inte fungerat.

Herr talman! De som får bära kostnaderna för detta är svenska folket. Det är de barnfamiljer som sliter för att få vardagsekonomin att gå runt. Det är de elektriker, byggnadsarbetare och svetsare runt om i vårt land som har gått till jobbet på morgonen men mötts av låsta grindar därför att arbetsgivaren har gått i konkurs.

Svenska folket har blivit fattigare. Sverige blir fattigare. Det är decennier av investeringar och hårt arbete som just nu går upp i rök – investeringar som hade kunnat leda till att Sverige låg längst fram i det historiska gröna teknikskifte som just nu pågår i världen. De hade kunnat leda till fler nya industrier i vårt land, fler arbetsplatser som nyanställer, högre reallöneökningar för vanliga familjer och tryggad finansiering av vår välfärd.

I grund och botten handlar det om att Tidöavtalet helt saknar en ekonomisk idé. Det finns ingen plan för högre tillväxt och bättre reallöner. Det finns ingen idé om vad vi ska leva av i Sverige de kommande åren eller de kommande decennierna.

Herr talman! För mig är det tydligt: Det är bara genom en fungerande tillväxtpolitik som vi kan säkra reallöneökningar för vanliga löntagare, se till att fler kommer i arbete och trygga välfärdens finansiering. Det är därför Sverige behöver en ny riktning och en ny ekonomisk politik.

För det första behöver vi investera i det som bygger Sverige rikt och tryggt. Vi behöver fler bostäder, tåg som går i tid, utbildning, forskning, grön omställning och nya industrier, så att vårt land kan ligga längst fram i teknikskiftet, precis på det sätt som vi alltid har byggt vårt välstånd. Arbetsmarknadspolitiken behöver bli mer aktiv och se till att fler går från bidragsberoende till riktiga jobb med bra villkor och en lön de kan leva på.

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

För det andra behöver vi en rättvis ekonomisk politik som sätter vanliga svenskar främst. Vi socialdemokrater vill se en rättvis skattesänkning för vanliga svenskar snarare än stora skattesänkningar som riktar sig till de allra rikaste. Vi vill därutöver möta hushållens pressade situation med höjda barnbidrag, höjt bostadstillägg för pensionärer och höjda studiemedel.

Lägg därtill en politik för reallöneökningar. Och vi behöver trygga vår välfärd. Vi behöver se till att resurserna räknas upp åtminstone med inflationen varje år, så att sjukvården, skolan och äldreomsorgen finns där och fungerar runt om i hela vårt land.

För det tredje: Just nu får viktiga investeringar stå tillbaka på grund av regeringens bristande förmåga eller vilja att samla vårt land och sluta långsiktiga överenskommelser eller stå upp för de överenskommelser som redan har slutits. Vårt land behöver stabila förutsättningar för energipolitik och industripolitik, så att fler företag vågar etablera sig i Sverige och så att fler svenskar kan få en lön de kan leva på.

Herr talman! Vi står inför en ny epok. Samhället behöver kliva fram och rusta sig för att möta de samhällsutmaningar vi har. Dagens lågtillväxtpolitik behöver bli en historisk parentes om Sverige ska kunna bli ett rikare och tryggare land för våra medborgare.

Sverigedemokraternas och regeringens idéfattiga och bakåträvande politik måste bytas ut mot en politik som på allvar tar Sverige in i 2030-talet – en politik som gör vårt land rikare, ger oss högre tillväxt och fler jobb och ser till att alla som kan arbeta också arbetar och deltar i vårt samhälle. Så kan vi bygga välfärden starkare, så att alla svenskar får en framtid inte bara att se fram emot utan också att längta efter.

(Applåder)

Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! I förra veckan nåddes vi av nyheten att de första spadtagen för en forskningsreaktor i Oskarshamn ska tas inom kort. Ambitionen är naturligtvis att forska fram framtidens kärnkraftsreaktorer. Från den tid då Socialdemokraterna införde det så kallade tankeförbudet, som förbjöd forskning och utveckling i syfte att bygga ny kärnkraft, rör vi oss nu, 40 år senare, sakta men säkert framåt.

Sverige ska bygga ny kärnkraft. Det har vi tillsammans med regeringspartierna sett till. Men tyvärr dröjer det flera år tills målet är nått. Till dess är vi fast i det sönderslagna system för elförsörjning som oppositionen lämnade efter sig. Det är ett system som – det får man ändå tillstå – ger oss el till rimliga priser om det blåser, om det inte blåser för mycket och om det inte är för kallt. Det ger oss alltså billig el när det är lagom temperatur och det blåser lagom mycket.

Jag vet att det är många som inte vill prata om detta och inte vill kännas vid sitt ansvar för situationen. Men det tidigare närmast världsunikt stabila, nästan helt fossilfria och för konsumenterna och industri prisvärda svenska elsystemet har slagits sönder. Man vill inte prata om detta just för att man själv har varit med om att slå sönder det. Man vill inte prata om det, utan man vill vända blad: Det där var så länge sedan, varför ska vi älta det där – vi har ju alltid varit för kärnkraft! Så låter det i debatten i dag.

För mig är det ganska ointressant att prata om vad de andra partierna vill och inte vill. Varför skulle ett sådant svek som de skyldiga inte ens har förstånd att be om ursäkt för tystas ned för att det har gått en viss tid? Jag köper inte det, herr talman. Jag tycker att det är ett felaktigt resonemang.

Logiken påminner om de gamla partiernas monumentala svek när det gäller andra frågor, till exempel migrationspolitiken och den fantastiska, berikande mångkulturalismen. Man ägnade 30–40 år åt att tvinga på oss svenskar detta system. När det sedan havererar säger man: Vi visste inte, vi har varit naiva, vi såg det inte komma och så vidare – men nu vet vi minsann bättre!

Det är lätt att riva ned, men det är mycket svårare att återuppbygga någonting som fungerar. I synnerhet hos Socialdemokraterna vänds kappan både in och ut och upp och ned i en hiskelig fart.

Kommer Socialdemokraternas prat om att alla energislag behövs att hålla över tid, även efter ett eventuellt framtida regeringsskifte? Kommer kappan att vändas igen? Kommer Socialdemokraterna, när de tvingas dansa efter Miljöpartiets och möjligen Vänsterpartiets pipor, återigen att riva ned och förstöra?

Det socialdemokratiska maktinnehavet är ett skräckexempel på hur illa det kan gå när det finns brist på både gemensam vilja och bra politik. Den röda tråden blir att det egentligen inte händer någonting. Händer det någonting är det i regel någonting som är dåligt.

Det hände ingenting när det gällde att se och förstå brottsoffrens situation. Det hände ingenting när det gällde provocerande låga straff. Det hände ingenting när det gällde den allmänna kravlösheten i samhället. Det hände ingenting när det gällde att återupprätta disciplin och ordning i svensk skola. Det hände ingenting, eftersom man varken ville eller kunde. Man hade helt enkelt ingen gemensam idé.

Det samarbete som vi har med regeringen bygger på helt andra premisser. Vi vill, vi kan och vi gör. Det är möjligen inte okänt för någon att Sverigedemokraterna är det parti som är lite vassare och lite mer rakt på sak och som vill gå lite längre än alla andra partier i denna församling. Sverigedemokraterna är lite före sin tid. Men vårt samarbete tål detta. Det tål det eftersom vi i grunden är överens om att dra åt samma håll i de frågor som är viktigast just nu för vårt land och för de människor som lever här. Bortom sakpolitiken finns ett högre mål om att stärka sammanhållningen och få fler att känna sig delaktiga i bygget av Sverige.
(Applåder)

I detta anförande instämde Pontus Andersson Garpvall, Clara Aranda, Aron Emilsson, Yasmine Eriksson, Mattias Eriksson Falk, Rashid Farivar, Nima Gholam Ali Pour, Sara Gille, Daniel Lönn, Thomas Morell, Charlotte Quensel, Patrick Reslow, Jimmy Ståhl, Johnny Svedin och Eric Westroth (alla SD).

Anf. 4 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Sverige är fortfarande ett bra land – ett starkt land. Från att ha varit Europas fattigaste blev vi på några decennier ett av världens rikaste. Vi byggde upp en stark välfärd, som jämnade ut klassklyftor. Sveriges välfärdssystem har rustat oss med kunskap, självförtroende och värdighet och skapat förutsättningar för framgångsrika företag.

Men nu backar vi in i framtiden. Det handlar om prioriteringar. I 30 år har olika regeringar, både moderata och socialdemokratiska, monterat ned viktiga byggstenar i vårt land, de som gjorde oss starka. Sveriges tillväxt är nu i Europas bottenliga. Vi har massarbetslöshet. Vi har rekord i antal konkurser.

Vi vänsterpartister såg detta komma. Vi visste att det skulle bli så här. Vi varnade för just det som händer i dag. Det nyliberala projektet var dömt att misslyckas. Det var en usel idé att avreglera världens bästa och mest jämlika skola. Självklart skulle oseriösa pengaintressen utnyttja situationen. Resultatet är nu segregation, våld i skolan och svaga skolresultat.

Vi vänsterpartister varnade tidigt för vad det skulle leda till när regering efter regering valde att dra tillbaka staten från stora delar av Sverige och privatisera Arbetsförmedlingen, apoteken, järnvägen, elsystemet och bilprovningen.

Det var inte vi som avskaffade den statliga bostadspolitiken. Vi sa att det skulle ge bostadsbrist och nedgångna bostadsområden. Detta är något vi får betala ett högt pris för i dag – på alla sätt. Det byggs alldeles för få bostäder. Unga hinner bli vuxna innan de flyttar hemifrån.

Vi krävde för många år sedan ett stopp för oseriösa aktörer som tjänar pengar på utsatta barn i HVB-hemmen. Vi varnade för att gängkriminella på det sättet skulle kunna ta sig in och systematiskt rekrytera unga till gängkriminaliteten. Precis allt detta ser vi hända i dag. Men vi blev nedröstade av Sverigedemokraterna.

(Applåder)

Det handlar inte bara om naivitet. Besluten har tagits med öppna ögon. Att sälja ut vården, skolan, omsorgen och mycket annat till dem som inte har det demokratiska ansvaret har korrumpert vårt land. Den svenska regeringen har i åratal sålt ut den demokratiska kontrollen. Då har i stället kriminella tagit över. Regeringen och Sverigedemokraterna bara fortsätter på samma spår.

Vi behöver förändring – på riktigt. Vi behöver stoppa rånet av Sveriges familjer. Vi måste få ned priserna. Barn ska inte gå och lägga sig med kurrande magar – eller hur, Ebba Busch, som påstod att hon skulle stoppa detta. Ebba Busch har höjt matpriserna med snart över 30 procent sedan hon blev minister. Unga människor ska inte behöva bo hemma ända tills de blir 30–35. Därför var det fel att ta bort investeringsstödet – eller hur, Jimmie Åkesson, som valde att göra det.

Mat, hyror och el – priserna har gått upp alldeles för mycket. De måste ned. Detta förstör familjernas ekonomi. Vi behöver återupprätta en bostadspolitik som faktiskt bygger bort bostadsbristen. Hur kan betongarbetare och träarbetare gå arbetslösa i Sverige i dag när behovet är så stort? Det är snart en halv miljon arbetslösa – de går utan arbete. Vi behöver ta tillbaka kontrollen över marknadsskolan och marknadsvården. Vi måste höja pensionerna, stärka a-kassan och få sjukförsäkringen att fungera. Vi måste få Sverige att fungera – investera i Sverige och i alla oss som bor här.

Det är inte arbetslösheten som ska växa; det är företagen. Vi behöver stå upp i konkurrensen med USA och Kina. Vi behöver tillväxt som minskar utsläppen, inte blåbrun nedväxt som ökar utsläppen.

Vi kommer att komma dit, men vi gör det med en ny vänsterregering.
(Applåder)

Herr talman! Det känns fint att få stå här i kammaren framför kollegor igen efter ännu ett juluppehåll, men det känns också ansvarstungt. När vi nu kliver in i 2025 är det nämligen uppenbart att Sverige inte mår så bra.

Sammanhållningen är stukad, och alltför många upplever att politiken inte har svar på de problem som de möter i vardagen. Alltför många riskerar att tappa framtidstron om inte vi här inne agerar utifrån det förtroende vi har fått.

När vi nu blickar framåt mot resten av året, mot valet och mot nästa mandatperiod finns det några samhällsproblem som sticker ut mer än andra.

Låt oss börja i skolan. En bra skola ger möjlighet för varje elev att lyckas i livet oavsett var man bor eller vilken familjebakgrund man har. Men så ser det inte ut i Sverige i dag. I stället har vi ett skolsystem som slår ut tiotusentals elever varje år. Elever som behöver stöttning får för lite, och de får det för sent. Våldet och otryggheten har tillåtit breda ut sig, och kunskapsklyftan ökar. Regeringen bär såklart inte ensam ansvar för det här – detta har tillåtit växa under alltför många år. Men regeringen uppvisar en oförmåga att lösa dessa problem.

Samma sak är det med jobben. Det är ingen slump att Sverige har EU:s tredje högsta arbetslöshet eller att rekordmånga svenska bolag gick i konkurs 2024.

Sverige skulle kunna bli världens bästa land för att göra livsresor, där alla som anstränger sig också kan jobba sig till ett bättre liv för sig själv och för sin familj. Men då krävs just liberala reformer, och det krävs politiskt mod – någonting den här regeringen uppenbart saknar.

Ett annat område som sticker ut är det enorma svek vi ser mot landsbygden. Vård, skola och omsorg är avsevärt sämre på landsbygden än i resten av landet, trots att man samtidigt betalar mycket högre skatt. Det är en helt oacceptabel orättvisa i vårt land som tillåts fortsätta. Regeringens enda svar på detta har varit att flytta mer makt från sjukvården och skolan till just dessa kvarter här i Stockholm. Alla reformer som skulle kunna göra skillnad lyser med sin frånvaro, liksom pengarna som faktiskt skulle kunna ändra tillvaron.

Många i den här kammaren har under åren lyft upp gängkriminaliteten, men låt oss tala klarspråk. Det handlar om maffia – svensk maffia – och svensk maffia måste besegras. Den kriminella strukturen har inte bara ätit sig in i stora delar av samhället utan bekostar i dag sina våldsdåd genom att begå bedrägerier mot bland annat våra äldre. Hemma i Östergötland har bedragarna lurat 50 äldre på alla deras livsbesparingar bara under årets första tio dagar.

Regeringen gör en hel del, det ska tillstås, men om vi ska besegra maffian på riktigt måste vi också angripa det som driver maffian, nämligen pengarna. Det är bara när blodomloppet stryps som huvudet kan dö.

Ovanpå allt det här ligger vår tids stora ödesfråga: klimatet. Den enda vägen framåt för att sänka utsläppen är grön tillväxt. Vi måste inte, och får inte, välja mellan ekonomisk utveckling och omsorg om klimatet. Med rätt politik kan vi göra det snabbare, billigare och enklare att ställa om, men regeringen gör nu precis tvärtom med förödande resultat. Utsläppen ökar samtidigt som ekonomin försämras.

Dessa fem samhällsanalyser är grunden för det Centerpartiet kommer att fortsätta driva den här mandatperioden. Det här är de fem samhällsanalyser som människor pratar om vid köksbordet och som märks i vår vardag. Med dessa fem samhällsanalyser som grund blir slutsatsen också tydlig: Sverige behöver en ny regering. Det är uppenbart att den vi har inte klarar av att lösa Sveriges problem.

Nästa regering måste lösa de här fem samhällsproblemen, och det är också det tydliga budskapet från oss i Centerpartiet till den som söker vårt stöd för att bilda regering. Det är tydligt att Sverige inte har råd med ytterligare fyra år utan en varm och grön liberal politik som ser hela landets behov.

(Applåder)

Anf. 6 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Långsamt men säkert ska det bli billigare att vara svensk. Till Magdalena Andersson och Nooshi Dadgostar vill jag säga: Det tar tid att städa upp efter en rödgrön regering.

När vi tog över var inflationen nästan 10 procent. Nu är den nere under 2 procent. Inflationen är den värsta fienden för alla hårt arbetande barnfamiljer där ute. Året då vi tog över hade vi drivmedelspriser som låg på 28 kronor, aktivt drivet av politiken. Nu ligger drivmedelspriserna runt 18 kronor. Nooshi Dadgostar kan höja rösten bäst hon vill, men handlingar talar mycket högre än hennes ord. Den här regeringen levererar nu bit för bit för svenska folkets skull. Bit för bit ska det bli billigare att vara svensk i detta land.

Vi har bara börjat. Sverige, som är vårt hem, ska bli både tryggare och rikare. Man ska kunna lita på Sverige. Vi kristdemokrater gick till val med ett löfte om att vården ska gå att lita på. Det är dags att frånta regionerna ansvaret för vården. Kristdemokraterna har dessvärre varit ensamma om att slåss för att låta staten ta över. Inte desto mindre pågår nu äntligen en utredning om hur den statliga styrningen av vården ska öka och hur vården ska kunna bli ett statligt huvudansvar.

År ut och år in, i en evighet som inte känns som en kort sekund, har vi sett exempel på hur regionerna haltar i sitt uppdrag. Man har pratat om benchmarking och best practice, och man pratar om att man ska lära av varandra, men ändå verkar varje region tro sig veta bäst hur vården ska skötas.

Vårdens digitala ökenvandring fortsätter, nu senast manifesterad i Västra Götaland och Skåne. I stället för att bjuda in digitala tjänster som kan öka tillgängligheten i vårddkedjan utmålas dessa som ett hot. Ditt postnummer fortsätter alltså att vara avgörande för hur länge du olagligen ska tvingas vänta på den vård du har rätt till.

Låt detta bli det bästa beviset för att lagstiftning som ska garantera dig rättigheter i vården tyvärr inte längre räcker. Det räcker inte när 21 självständiga regioner misslyckas med att göra det lag och anständighet kräver.

Herr talman! Den parlamentariska utredningen har i uppgift att ta fram ett genomförbart förslag på hur vården ska kunna bli ett statligt huvudansvar. Om man lyssnar på hur snacket om utredningen går i Regionsverige låter det dock snarare som att det är fritt att hålla fast vid det Vårdsverige som uppenbarligen inte är att lita på.

Låt mig vara väldigt tydlig: Kristdemokraterna är inte ett parti som kommer att acceptera några halvmesyrier eller acceptera förslag präglade av ointresse eller brist på sjukdomsinsikt när det gäller varför personal och patienter hamnar i kläm i det här landet. Svensk vård behöver förändras i grunden, och förstatligande är vägen framåt. Vi måste sluta lappa och laga ett system som är bortom räddning. Statlig vård, herr talman, är förutsättningen för en vård som går att lita på i hela landet.

(Applåder)

Tack, kära kristdemokrater! Det är tur att vi har svenska folket med oss utanför den här kammaren.

Herr talman! Ett av grundlagskommitténs förslag rör medborgarskap. Utredningen har stannat vid att föreslå en möjlighet att dra in medborgarskap för personer som begår brott som terrorism och spioneri. Det räcker inte. Den som begår allvarlig och systemhotande brottslighet, det vill säga den som är gängkriminell, ska självklart också kunna fräntas sitt svenska medborgarskap. Detta är dock något utredningen inte föreslår, och det är ett misslyckande orsakat av oppositionen.

Vi har kända gängledare som exempelvis Rawa Majid, mer känd som kurdiska räven, som kontrollerar sina brottsyndikat från utlandet. Personer som sitter i Turkiet, Iran och Spanien och styr gängen i Sverige borde inte längre få kalla Sverige sitt hem! Den som systematiskt begår brott som hotar trygghet, säkerhet och samhällsgemenskap borde få ett tack och adjö. Det är ett fattigdomsbevis att oppositionen fortfarande inte begriper detta.

Sverige kan bättre, Sveriges medborgare förtjänar bättre och du ska kunna lita på Sverige.

(Applåder)

I detta anförande instämde Yusuf Aydin, Camilla Brodin, Gudrun Brunegård, Cecilia Engström, Dan Hovskär, Ingemar Kihlström och Camilla Rinaldo Miller (alla KD).

Anf. 7 DANIEL HELLDÉN (MP):

Herr talman! En våldsam omvärld ställer högre krav på ledarskap i Sverige. Vladimir Putins invasionskrig fortsätter att mala ned en generation ukrainare. Vi välkomnar riksdagens breda enighet bakom Sveriges stöd till Ukraina.

Samtidigt behöver Sverige bryta fossilberoendet som bidrar till att upprätthålla den globala efterfrågan på olja och gas som finansierar Rysslands krig. Regeringen väljer i stället att med massiva subventioner fördjupa fossilberoendet.

Vi får nu höra att eldupphör är nära, men ännu har vi inte sett slutet på Benjamin Netanyahus dödande i Gaza, som skördar tiotusentals civila offer. Terrororganisationen Hamas har inte heller släppt sin gisslan. Vad gör Sveriges regering i det här läget? Man böjer sig för Israel och stryper stödet till FN-organisationen UNRWA, som står för i princip allt humanitärt stöd i Gaza. Det är ryggradslöst.

Herr talman! Även klimatkrisen utgör ett hot om våld. Vi ser det i lågorna som slukar kvarter efter kvarter i Los Angeles. Vi ser samma våldssamma konsekvenser i vattenmassorna som förstör människors hus i Spanien och Polen men även i Gävle och Åre.

År 2024 blev året då vi passerade 1,5 graders uppvärmning, och FN larmar om att vi är på väg mot ett mardrömsscenario på över 3 grader. Vi är på väg att sätta igång det som har kallats naturens oåterkalleliga våld mot människan. Ändå agerar Tidöregeringen som om klimatpolitiken vore ett större hot mot befolkningen än klimatförändringarna. Det är att utsätta Sveriges befolkning för oacceptabla risker.

Mer än halva mandatperioden har gått, och facit är att Tidöregeringen har ökat utsläppen och bromsar omställningen. Det visar både Finanspolitiska rådet, Klimatpolitiska rådet och statistik över utsläpp och elbilsförsäljning. I stället för att hjälpa hushållen att bryta fossilberoendet har regeringen öst in pengar i fossila subventioner, som vi hörde nyss. Resultatet är att Sverige inte bara tillhör den minoritet av EU-länder som ökar sina utsläpp – vi är det land som ökar våra utsläpp mest.

Herr talman! EU:s klimatpolitik bygger på att medlemsländerna genomför sina åtaganden. När regeringen obekymrat bommar våra klimatmål är det inte bara Sveriges omställning som skadas utan hela Europas. Det hotar i förlängningen hela världens omställning. EU:s roll som global pådrivare i klimatarbetet är central. Och om inte EU:s medlemsländer sänker sina utsläpp, varför ska då Kina hålla vad de lovat? Dessutom driver regeringen på för att riva upp EU:s lagstiftning om att öka skogens klimatnytta. Men om inte vi ska binda mer kol i de europeiska skogarna, varför ska då Brasilien göra det i Amazonas?

Herr talman! Klimatförändringarna utgör ett hot, men klimatomställningen är vår bästa chans att bygga ett starkare, tryggare och friare samhälle. Miljöpartiet vill se en rättvis klimatomställning i hela landet, och vi har hundratals politiska förslag för att genomföra den.

Vi ska investera i, rusta upp och expandera järnvägen och kollektivtrafiken. Där bilen är nödvändig ger vi ett rättvist stöd för att hjälpa människor att byta från fossilbil till elbil. Vi ska accelerera elektrifieringen och utbyggnaden av ett förnybart energisystem.

Herr talman! Miljöpartiet vill också driva ut vinstintresset ur skolan och investera i välfärden och det förebyggande arbete som myndigheter och polis är överens om att vi behöver för att bryta gängvåldet. Vi vill skapa ett samhälle där alla människor har ekonomisk grundtrygghet och tid för återhämtning, i dag genom att omgående inflationssäkra barnbidraget, bostadsbidraget och underhållsstödet.

Att ställa om till ett bättre samhälle är fullt möjligt. Förslagen finns, och vi har råd. Tyvärr saknar den nuvarande regeringen politisk vilja. Det är dags att byta regering.

(Applåder)

I detta anförande instämde Leila Ali Elmi, Janine Alm Ericson, Camilla Hansén, Annika Hirvonen, Amanda Lind och Nils Seye Larsen (alla MP).

Anf. 8 JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Sverige och Europa befinner sig på ett politiskt mycket stormigt hav. Geopolitiska förändringar och aggressiva ambitioner hotar fred, frihet och trygghet i vårt land. Putins blodiga krig mot Ukraina rasar vidare med bottenlös brutalitet. I Östersjön tappar fartyg mystiskt sina an-

kare och råkar riva upp de kablar som binder samman liberala demokratier i Europa.

Sverige befinner sig kanske inte i krig, men gråzonen blir allt mörkare.

Nationalistiska vindar sprider sig över Atlanten och riskerar att försvaga det framgångsrika samarbetet mellan Nordamerika och Europa, nu med Grönland i förnyat fokus. Det krävs knappast raketforskning för att räkna ut vad som kan hända till exempel med den svenska kronan och den svenska ekonomin om vi hotas med samma åtgärder som Danmark och Grönland. Tänk om nya tullar formas för att slå mot just vår gruvindustri, medicinindustri eller techindustri!

Herr talman! Ensam är inte stark. Sverige är en stolt industri- och handelsnation som måste rustas för det värsta. Vårt välstånd bygger på export till omvärlden genom EU.

I januari 2022 var det inte många som trodde att Sverige skulle gå med i Nato. Tvärtom – flera partier hade nyligen med sedvanligt önsketänkande slagit fast att försvarsalliansen var otänkbar. Nu är det januari 2025, och vi står inför nya, mycket svåra utmaningar. Det är nu när det skymmer som Sverige och Europa behöver mer och starkare samarbete. Därför måste vi stormsäkra den svenska ekonomin och gå från krona till euro, helst i går. Det är så vi bättre skyddar Sverige från antagonistiska aktiviteter från Peking, Moskva eller Mar-a-Lago.

Herr talman! Låt mig vända blicken mot framtiden, mot den svenska skolan och de svenska klassrummen. Det finns för få regler i svensk skola. Sverige har inte gett lärare de förutsättningar och de verktyg som behövs. Konsekvenserna är stök och brist på struktur och respekt i klassrummen. Elever spottar på lärare, ett våld som aldrig tolereras på andra arbetsplatser.

Den socialdemokratiska kommunaliseringen och den följande avregleringen av skolan har öppnat för pedagogiska experiment utan stöd i någon som helst forskning. Många elever i skolan möter lyssneläsning och flum-pedagogik i stället för mängdträning och riktiga böcker som rustar dem för framtiden. Det är kanske inte så jättekonstigt, herr talman, att det råder läskris i Sverige, från första klass och till våra universitet och högskolor när det gäller att läsa akademisk text.

Svensk skola kan återigen bli en kunskapsskola i världsklass, men för att det ska vara möjligt måste den tillbaka till grunderna. Först av allt måste vi ge tillbaka beslutskraften till lärare och rektorer. Det måste bli enklare att flytta elever från klassrummet. Med särskilda satsningar på trygghets-team, akutskolor och ett förstärkt samarbete mellan polis, skola och socialtjänst ökar möjligheterna för studiero också i klassrummen. Läskrisen ska mötas med en återreglering av skolans grunder med tydliga krav på maxtak i klasserna, riktiga skolböcker och riktiga labbsalar om man läser naturvetenskap.

Vi vet att skolan är vägen till den breda medelklassen. Det är så vi skapar verklig egenmakt för unga vuxna att forma sina egna liv och bygga framtidens Sverige tillsammans med generationer före och efter.

Herr talman! Det är alltid de välståndsskapande krafterna som bygger välstånd och välfärd. Det är ganska väl belagd kunskap. För att vi ska förbli ett rikt land måste hårt arbete, utbildning och investeringar i Sverige löna sig, och det är därför som regeringen från detta årsskifte har sänkt skatten på arbete. Vi har sett till att sänka skatten för de småföretag som

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

anställer fler medarbetare. Det finns många frågetecken kring vad de röd-gröna partierna vill, men en sak är väldigt säker: De drar sig aldrig för att höja skatten på flit, utbildning och sparande.

Den här regeringen gör det rätta. Liberalerna menar att det är centralt med hälften kvar. Det måste löna sig att arbeta, att utbilda sig och att vara flitig. Det är så vi bygger Sverige starkt. Det är så vi ger mer egenmakt till vanliga människor. Detta är grunden för det Sverige som vi älskar.
(Applåder)

Anf. 9 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Dag för dag tar vi tag i de problem som gjorde Sverige fattigare och farligare och som alldeles för länge fick växa sig alldeles för stora. Seriös politik måste alltid handla om lösningar: arbeta fram nödvändiga reformer, samla majoriteter och få saker gjorda.

Vänsteralternativet i svensk politik kunde inte enas om att minska asylinvandringen och kunde inte ens under pågående extrem våldsvåg enas om riktiga krafttag mot de kriminella gängen. Men låt oss ge dem en sak. De kunde faktiskt enas om kärnkraften, och den lade de ned. Det betalar södra Sverige för i dag. Vänsteralternativet såg inte heller saker komma, och det man inte ser gör man ingenting åt.

På min sida av politiken har vi enats om de stora frågorna för att bygga vårt land tryggare och rikare, medan oppositionen fortfarande är splittrad i varje fråga som är riktigt viktig för Sverige. De kan inte enas om att fler asylsökande som fått avslag ska återvända eller om att begränsa antalet kvotflyktingar. De kan inte enas om anonyma vittnen, vistelseförbud för gängkriminella eller preventiva tvångsmedel. De kan inte enas om skatterna. Inte ens om Sveriges säkerhetspolitik kan de enas.

Vänsteralternativet skulle inte kunna lägga fram ett enda lagförslag som gör Sverige rikare och tryggare. Men det kan vi, och vi gör det.
(Applåder)

I detta anförande instämde John E Weinerhall (M) och Rashid Farivar (SD).

Anf. 10 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Tre av fyra av regeringens budgetar är framlagda, och det är samma visa gång på gång: stora skattesänkningar för de rika, tvärstopp för byggande, havererad energipolitik och broms för investeringar i ny grön teknik som skapar nya jobb. Vi ser resultatet. Nyföretagandet faller för tredje året i rad och är nu på den lägsta nivån sedan finanskrisen. Sverige hör till EU:s bottenliga när det gäller tillväxt. Arbetslösheten stiger. Ungdomsarbetslösheten är 25 procent. Fler är beroende av bidrag än när regeringen tillträdde.

Gång på gång får regeringen skruva ned sina egna prognoser över den ekonomiska tillväxten. Hur man än vrider och vänder på det är det uppenbart att lågkonjunkturen fördjupas på grund av regeringens politik.

Min fråga till Ulf Kristersson är: Vad skulle Ulf Kristersson, med facit i hand, ha gjort annorlunda under de här två åren?
(Applåder)

Anf. 11 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Först och främst går våra budgetar igenom i riksdagen, till skillnad från hur det var för den regering som föregick vår. Vi kan alltså föra en ekonomisk politik. Vi lägger inte en budget som ett tips till riksdagen – kanske går den igenom, kanske går den inte igenom. Man har ingen aning. Om man inte har en budget i lågkonjunktur har man ingen ekonomisk politik, och det hade inte ni.

Om vi hade följt receptet att elda på under höginflation hade hushållen varit i en sämre position i dag. Vi ärvde en inflation på 10 procent av den förra regeringen. Nu är den under 2 procent. Räntorna faller. Nu finns det förutsättningar att stötta hushållen på riktigt. Allt detta är riktig ekonomisk politik.

Det är alldeles riktigt att hela Europa har ett tillväxtproblem, men det hade inte blivit bättre av höga räntor och hög inflation. Nu finns förutsättningarna.

(Applåder)

Anf. 12 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag måste verkligen tacka för svaret. Det är oerhört tydligt. När såg vi senast en så nöjd statsminister i Sverige?

Han är nöjd med att hela Europa har låg tillväxt. Men den svenska tillväxten ligger ju i EU:s bottenräska. Han är nöjd med att var fjärde ung människa på arbetsmarknaden är arbetslös. Han är nöjd med att det man kallar arbetslinjen i praktiken är en bidragslinje, eftersom fler lever på a-kassa och försörjningsstöd. Han är nöjd med alla de konkurser som vi ser i byggbranschen, med ett totalt stoppat byggande som följd. Och han är nöjd med en tågpolitik som liksom energipolitiken har havererat.

Om det funnits en OS-gren i nöjdhet hade medaljerna hängt tungt kring Ulf KristerSSons hals.

(Applåder)

Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det här blir lite löjligt. Om man läser vår budget och lyssnade till vad jag sa, finns det då någonting som antyder att jag är nöjd med tillståndet i Sverige? Vi jobbar ju dygnet runt för att lösa de problem som gör att vi inte har skäl att vara nöjda, dem som ni lämnade efter er: för hög asylinvandring, för mycket gängkriminalitet, för hög inflation och för höga skatter. Allt detta jobbar vi med nu. Det är därför vi tar politiken på så stort allvar.

Låt oss titta på det som skulle kunna vara Sveriges stora tillväxtmotor, det vill säga Stockholm. Där har ni makten. Det är väl det som är skyltfönstret. Där har ni lyckats höja skatten två år i rad, vilket innebär 6 000 kronor mer i skatt för en helt vanlig barnfamilj i Stockholm. Ändå gör ni nedskärningar i kollektivtrafiken i just Stockholm av alla ställen. Vårdköerna ökar, och av rent ideologiska skäl rycker ni undan mattan för uppskattade vårdmottagningar. Inte ens det förebyggande klarar ni av; ordningsvakterna är färre. Det är ert resultat när ni har makten.

(Applåder)

Anf. 14 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Sverige befinner sig i ett spänt säkerhetspolitiskt läge. Rysslands anfallskrig mot Ukraina är folkrättsvidrigt och en humanitär katastrof. Det är en attack mot freden i hela Europa.

I samband med detta har Ulf Kristersson utnämnt en nationell säkerhetsrådgivare, som alltmer verkar vara och bli en nationell säkerhetsrisk. Vad jag förstår är Henrik Landerholm en barndomsvän till statsministern. Han har anställt personer som inte är säkerhetsprovade. Han har glömt sin mobiltelefon på den ungerska ambassaden. Nu har det också framkommit att han har glömt inte bara hemligstämplat utan också säkerhetsklassat material på en kursgård, vilket innebär att det är röjt, och han har farit med osanning om detta.

Är det Ulf Kristerssons åsikt att han ändå har ett personligt ansvar för detta? Hur värderar han det som har framkommit och de röjda hemligstämplade uppgifterna? Är det bra att ha en sådan nationell säkerhetsrådgivare i det läge som råder?

(Applåder)

Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag svarade på dessa frågor i förra veckan. Det här handlar alltså om två år gamla händelser, som har skötts av Regeringskansliets säkerhetsavdelning enligt de rutiner som finns när saker som inte ska hända ändå händer. Jag har inget skäl att ifrågasätta deras hantering. Jag noterar dock att frågan är anmäld till konstitutionsutskottet, och då är det deras uppgift att granska Regeringskansliets handläggning.

Låt mig tillägga, herr talman, att jag inte tar några lektioner av en partiledare som har svårt att hålla rent mot terrorromantik i sina egna led.

(Applåder)

Anf. 16 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson tar inte den här frågan på allvar. Han skylar på allt och alla och använder det som en plojsak i den här debatten.

Vi lever i ett spänt säkerhetspolitiskt läge. Ulf Kristersson har valt att anlita en barndomsvän som säkerhetspolitisk rådgivare, och detta har inte skett genom gängse anställningsprocesser. Jag säger ingenting om det, men detta är en person som återkommande har röjt säkerhetsklassat material, vilket är ett hot mot rikets säkerhet. Ulf Kristersson tycker inte att detta är viktigt utan använder det som polemik i debatten. Är det seriöst?

Bryr sig Ulf Kristersson inte om detta? Är hans uppfattning att det här inte är hans ansvar utan gäller en administrativ enhet på Regeringskansliet? Är Ulf Kristerssons åsikt att han inte har något personligt ansvar för att den här personen har farit med osanning, har röjt säkerhetsklassat material och i sig själv, i detta läge, är en säkerhetspolitisk risk inne på Regeringskansliet? Bryr sig inte Ulf Kristersson om detta?

(Applåder)

Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det är väl inte jag som gör allmän polemik av den här frågan, utan det är Nooshi Dadgostar.

Jag har flera gånger svarat exakt på vad som har skett och vad jag vet om den saken. Regeringskansliets säkerhetsavdelning har hanterat den här frågan som de hanterar problem av detta slag. Sådant ska inte hända, men det kan ändå hända. Jag har inga skäl att ifrågasätta deras hantering av detta. Jag har inte varit inne i frågan, men nu får saken granskas av konstitutionsutskottet.

Anf. 18 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Vi har sett att regeringen gärna kallar till pressträffar för att prata om nya rekord som har slagits, hur många människor som har lämnat landet eller hur få som får komma hit. Jag skulle dock vilja fråga statsministern om några andra rekord, som Moderaterna verkar vilja sopa under mattan.

Förra året slogs nytt rekord i antal konkurser: över 10 000. Nyföretagandet slår bottenrekord och är på de lägsta nivåerna sedan finanskrisen. Som en följd av detta ökar arbetslösheten och når rekordnivåer. Sysselsättningen sjunker.

Min fråga är ganska enkel: Vad gör statsministern för att lösa det här problemet för Sveriges småföretagare?

Anf. 19 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det här är en viktig fråga. Jag och denna regering ärvde en ekonomisk situation med lågkonjunktur och 10 procents inflation. Alla som har något minne av svensk ekonomisk historia vet ungefär vad 10 procents inflation och höga räntor betyder för hushåll och, i mycket hög grad, för företag och deras vilja att anställa och göra investeringar. Detta är allvarliga saker, parallellt med det allvarliga säkerhetspolitiska läget.

Allt detta ärvde vi, och allt detta har vi jobbat med. Det började med att vi inte ville falla i fällan att ge allt till alla under hög inflation och elda på brasan ännu mer. Det var det första vi gjorde. Då var det många som protesterade och sa att vi borde göra mer och elda på.

Den som har läst årets budget – detta är alltså inte ett tips, utan budgeten är förhandlad och går igenom i riksdagen – ser stora tillväxtreformer, satsningar på infrastruktur och forskning samt skattesänkningar på flit och arbete. Det bygger tillväxt.
(Applåder)

Anf. 20 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! En gång i tiden var arbetsmarknadspolitik och småföretagande Moderaternas paradgren. De förstod att jobb och företagande var nyckeln för att fler skulle kunna bygga en bättre framtid och för att tillväxten skulle vara stark i det här landet.

Vi har nu hört statsministern stå här och säga att man jobbar dag och natt för att göra Sverige bättre. Ändå går siffrorna åt fel håll. Ändå ökar antalet konkurser. Ändå ökar arbetslösheten. Ändå minskar nyföretagandet.

Även andra länder har haft inflation. Även andra länder har kämpat med det som Sverige har kämpat med. Där har inte konkurserna nått dessa nivåer. Där har inte arbetslösheten ökat på samma sätt som i Sverige.

Småföretagen får kämpa på. Det finns en budget, men småföretagen ser ingen ljusning i den budgeten. Jag kan inte tolka detta på något annat sätt än som att Moderaterna antingen inte vill eller faktiskt inte kan råda bot på det som svenska småföretagare just nu möter i vardagen.
(Applåder)

Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Jag har, som alla vet, inget emot att vi argumenterar mot varandra när vi tycker rejält olika. Så ska det vara i politiken. Jag är dock ännu mer för att vi kan samlas och få saker gjorda när vi tycker ungefär lika.

Detta är ju lite ironiskt. Vi ser över 3:12-reglerna. Vi vill slå vakt om äganderätten i den nya grundlagsutredningen. Vi vill få ned marginalskatten så att man får åtminstone hälften kvar. Allt detta är regeringen och Centerpartiet i grund och botten helt överens om. Ironin är att ni har fel gäng. Vad av allt detta ska du åstadkomma med Vänsterpartiet? Det är ju obegripligt.
(Applåder)

Anf. 22 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! I valrörelsen lovade Moderaterna att ny kärnkraft skulle ge lägre elpriser, lösa klimatomställningen och byggas ut utan statligt stöd. Elisabeth Svantesson garanterade att byggandet av nya reaktorer skulle påbörjas inom 100 dagar efter valet. Nu har det gått 820 dagar, men hittills finns inget spadtag i sikte. Däremot har det blivit brutalt tydligt att ny kärnkraft kräver gigantiska statliga subventioner. Det är också ett faktum att regeringens fixering vid kärnkraften riskerar att bromsa utbyggnaden av andra fossilfria energislag.

I detta läge måste man fråga sig om statsministern hela tiden visste att det inte skulle gå att bygga kärnkraft utan statligt stöd men valde att vilseleda i valrörelsen. Eller trodde statsministern på allvar att det skulle gå att få fram ny kärnkraft med enbart regelförenklingar?

I detta anförande instämde Annika Hirvonen (MP).

Anf. 23 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Först måste jag säga att jag är lite förvånad och glad över Miljöpartiets iver att så snabbt som möjligt få ny kärnkraft i Sverige. Välkomna till klubben – detta är mycket bra!

Faktum är att inget seriöst land har abdikerat från energipolitiken på det sätt som Sverige har gjort. Sverige har trott att man bara kan låta det vara och se hur det går. Kanske går det; kanske går det inte. Inget seriöst land släpper den frågan och hoppas att det löser sig av sig självt. Därför började vi med att ta bort de uttryckliga förbud som ni var med och införde. Nu ser vi till att det finns en grundläggande idé om hur risken för investeringar i ny kärnkraft ska delas.

Det enda land man kan jämföra Sverige med är tyvärr Tyskland. De lade ned kärnkraften, byggde bara vindkraft och hoppades att det skulle räcka. Nu eldar de med kol och olja. Det är tyvärr riktigt dålig miljöpolitik. (Applåder)

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 24 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Jag uppfattade inte något svar från statsministern på frågan om huruvida han på riktigt trodde att det skulle gå att bygga kärnkraft utan stöd eller aktivt valde att vilseleda i valrörelsen. Det tror jag att väljarna skulle vilja veta.

I höstas kallade Ulf Kristerssons tidigare statssekreterare Miljöpartiet de nya energirealisterna och pekade på Miljöpartiets förslag om satsningar på mer förnybart, energieffektivisering och grön baskraft. Denna kombination är svaret på många av de utmaningar som Sverige står inför i dag, men den moderata fixeringen vid ny kärnkraft bromsar i stället klimatomställningen, ökar utsläppen och hotar den svenska konkurrenskraften. Hur långt ska det behöva gå innan statsministern klarar av att ta in verkligheten och släppa prestigen?

(Applåder)

I detta anförande instämde Camilla Hansén (MP).

Anf. 25 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Vi pratar nästan bara om kärnkraft därför att ni, Daniel Helldén, alltid vill prata om kärnkraft. Det är ni som är besatta av detta. Först lade ni ned kärnkraften, och när vi nu vill bygga upp den igen tycker ni att vi är besatta av den.

Vi är besatta av en sak när det gäller energi: stabil, pålitlig och fossilfri energi till rimliga priser. Det är jag lätt besatt av; det medges. Då behövs alla energislag. Det räcker inte med enbart väderberoende kraft. Vi är ju ett av Europas kallaste och mest avlånga länder och ett mycket industrialiserat land där industrin vill gå från fossilt till fossilfritt. Så ungefär ser den enkla kalkylen ut. Men det här är svåra saker, och därför gör vi nu svåra saker.

Investeringsfrågan handlar om att ta bort den politiska risken eftersom man i näringslivet med viss rätta är livrädd för att ni ska få tillbaka makten en gång till och återgå till en politik där fossilfri energi läggs ned.

(Applåder)

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 26 MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Den här debatten har pågått i över en timme. Jag tror att svenska folket hade förväntat sig att få besked från regeringspartierna och Sverigedemokraterna om hur de ska ta sig an den ekonomiska krisen i Sverige, om vilka nya initiativ de nu ska ta när det har visat sig att de senaste årens politik har misslyckats och om vilka nya slutsatser de har dragit efter att tre av fyra budgetar den här mandatperioden har knuffat ned vår tillväxt

till EU:s bottenliga, tvärbromsat byggandet och gjort fler svenskar beroende av försörjningsstöd och a-kassa.

Vi har dock inte hört ett enda ord från regeringen och Sverigedemokraterna om några nya besked eller nya initiativ. Mer av samma tycks vara Åkessons och Kristerssons recept. Det är fler skattesänkningar för rika snarare än stöd för vanliga familjer så att de kan leva ett gott liv, fler nedskärningar i skola och sjukvård, fler bromsade investeringar och mer bakåsträvande politik.

Herr talman! Vårt land behöver en ny riktning. Vi behöver en politik för tillväxt för att öka produktiviteten – en politik för att investera i ny teknik och infrastruktur, för att bygga bostäder och för att satsa på det som gör oss rikare. Vi behöver en mer rättvis ekonomisk politik så att fler har ett jobb att gå till, så att vi åter får reallöneökningar och så att hushållen kan lämna de tuffa åren bakom sig.

Herr talman! Vi behöver samla Sverige så att vi kan ta vårt land framåt. Den idéfattiga splittringspolitiken behöver bytas ut mot stabilitet så att alla som sliter och gör rätt för sig i vårt land kan leva ett gott liv. Då får vi en framtid att längta efter.

(Applåder)

Anf. 27 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Den asylrelaterade invandringen är nu den lägsta sedan 1985, alltså den lägsta på 40 år, och då är det utlovade paradigmskiftet ändå bara i sin linda. De stora reformerna återstår.

Det spelar alltså roll hur man röstar, och det spelar roll vem som styr. Magdalena Andersson och Socialdemokraterna hävdar som bekant att de alltid har varit för en stram migrationspolitik. Det saknar naturligtvis all trovärdighet, men bortsett från det: Hur tänker sig Magdalena Andersson att hon ska kunna föra en fortsatt stram migrationspolitik när resten av hennes regeringsunderlag vill göra precis tvärtom och öka invandringen?

Anf. 28 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tror att det är bra att vi utgår från fakta. Den asyllagstiftning som vi har i Sverige just nu togs fram av den socialdemokratiskt ledda regeringen. Det har inte skett några lagstiftningsförändringar sedan den nuvarande regeringen tillträdde.

Det stora paradigmskiftet skedde med den nya migrationslagstiftningen 2016. Den stora nedgången i antalet asylansökningar kom efter det. Det gick från över 100 000 beviljade ansökningar ned till ungefär 10 000 när vi lämnade över regeringsmakten. Nu har antalet minskat med ytterligare några tusen, men det var med den migrationspolitik som togs fram under de år då jag satt i regeringsställning som det blev tiotusentals färre.

Denna migrationspolitik står vi socialdemokrater fast vid, och den ska ligga kvar.

Anf. 29 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det är naturligtvis bara en ren slump att det här händer nu när vi har en ny regering på plats och inte när Magdalena Andersson var statsminister – självklart!

Socialdemokraterna trixar och fixar retoriskt, men när det väl kommer till kritan är man inte med. Man mäktar inte med att fatta de beslut som

behöver fattas. Ett exempel är gängkriminellas medborgarskap. Man märkar inte med att göra det som krävs.

Herr talman! Varför är det så viktigt för Socialdemokraterna och för Magdalena Andersson att gängledare med dubbla medborgarskap ska få behålla sina svenska pass? I min värld är det helt obegripligt att Socialdemokraterna kan tycka att det är så viktigt. Jag tycker att Magdalena Andersson måste svara på varför det är så viktigt att gängledare får behålla sina svenska pass.

(Applåder)

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 30 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Här i min hand, Jimmie Åkesson, håller jag ett papper med lite migrationspolitisk historia och en kurva som visar hur många asylansökningar som beviljades 2016. Som jag minns det var det ungefär 85 000, men när vi lämnade över 2022 var det ungefär 10 000 eller något färre. Nu är det ytterligare några tusen färre. Det stora paradigmskiftet skedde alltså efter omläggningen 2016, bara så att vi har det med oss.

Med detta sagt skulle jag gärna se att vi hade en lagstiftning som innebär att vi kan ta ifrån gängledare deras svenska pass. Man har jobbat med detta i kommittén. Vi socialdemokrater var konstruktiva för att hitta en lösning, men man lyckades inte komma fram till någon.

Det som ni nu vill göra, Jimmie Åkesson, är alltför brett. Jag tycker så här: Om man umgås med gängkriminella så nära att man till och med bjuder in dem till sitt bröllop är det kanske en orsak till att man ska förlora jobbet, men man ska inte förlora sitt medborgarskap på grund av det.

(Applåder)

Anf. 31 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Under lång tid har det varit alldeles för lätt att bli svensk medborgare. Nu skärper vi kraven. Vi ser till att den som vill ha ett svenskt pass ska lära sig svenska, bli en del av det svenska samhället, försörja sig själv och leva ett hederligt liv.

Det räcker dock inte att bara skärpa kraven. På min sida av politiken vill vi att den som har dubbelt medborgarskap och som begår systemhotande brottslighet ska kunna bli av med sitt svenska medborgarskap, men detta säger Socialdemokraterna nej till.

Varför, Magdalena Andersson, vill Socialdemokraterna att de kriminella gängens ledare ska få behålla sina svenska pass?

(Applåder)

Anf. 32 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Det är väldigt bra att vi i Grundlagskommittén kommit överens brett i svensk politik om flera stora och viktiga förändringar av grundlagen, bland annat det faktum att man ska kunna bli av med sitt svenska medborgarskap om man till exempel har fått det på oriktiga grunder eller begår högförräderi eller andra brott mot rikets säkerhet. Jag står bakom den överenskommelse vi har slutit. Jag utgår ifrån att Ulf Kristersson också gör det, att den överenskommelsen kommer att komma som pro-

position till riksdagen och att även Moderaterna kan rösta för den. Det vore bra att få ett tydligt besked från Ulf Kristersson på den punkten.

Jag svarade nyss på Jimmie Åkessons fråga om jag också tycker att gängledare ska kunna bli av med sina medborgarskap. Man hittade ingen sådan lösning. Jag hade gärna sett det.
(Applåder)

Anf. 33 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik:

Herr talman! Det där är inte sant. "Man hittade ingen sådan lösning." Nej, för Socialdemokraterna sa nej. Vad ska vi andra göra åt det? Problemet var ju inte att man inte hittade någon lösning utan att ni inte ville gå vidare med en lagstiftning som gör att den som har dubbelt medborgarskap och begår systemhotande brottslighet ska kunna bli av med sitt svenska medborgarskap. Stå upp för den ståndpunkten – eller ännu bättre: Ändra er!

Danmark har gjort precis detta. Danmark har givit mycket inspiration vad gäller hur vi bekämpar de kriminella gängen. Ytterst finns det bara ett språk som verkligen fungerar. Sverige är ingen fristad för människor som är grovt kriminella och hotar alla de värden Sverige står för.

Ni har en chans till. Ändra er! Varför är ni emot att ta medborgarskapet från dem som begår systemhotande brottslighet?
(Applåder)

Anf. 34 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ulf Kristersson svarade inte på frågan. Är det detta man kommer att lägga fram? Kastar Ulf Kristersson sin egen partisekreterare, som har suttit i kommittén, under bussen? I överenskommen har man skriftligen sagt att man bara kommer att gå fram med saker som det råder bred enighet om. Här behöver Ulf Kristersson förtydliga sig.

Vi jobbade konstruktivt med att hitta en lösning, men den lösning ni föreslår bedömer vi som alltför bred. Om man till exempel glömmat säkerhetsklassade handlingar på en kursgård ska man kanske bli av med jobbet, men vi tycker inte att man ska kunna bli av med sitt medborgarskap på grund av det.

Däremot vill vi se till att gängkriminella sitter i fängelse, oavsett vilket medborgarskap de har. Därför har vi föreslagit en RICO-lagstiftning – en maffialagstiftning – som skulle kunna se till att gängtopparna sitter i fängelse. Det har Ulf Kristersson av någon obegriplig anledning vägrat utreda. Varför vill Ulf Kristersson inte genomföra effektiva åtgärder för att se till att de gängkriminella sitter i fängelse och inte går på bröllopsfester?
(Applåder)

Anf. 35 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Vi ser dagligen effekten av ett kraftigt försämrat säkerhetsläge i vårt närområde. Rysslands fega aggressioner i Ukraina följs nu av sabotage i Östersjön och cyberattacker mot svenska företag och myndigheter. Vi behöver uppenbarligen investera mer i vår säkerhet.

Centerpartiet drev på hårt inom Försvarsberedningen för att öka utgifterna för svenskt försvar till minst 3 procent av bnp. Tyvärr fick vi inte gehör bland övriga partier. Men Magdalena Andersson ser ju verkligheten för vad den är och har tidigare haft förmågan att också anpassa sitt partis

agerande utifrån det. Därför är min fråga till Magdalena Andersson om Socialdemokraterna nu är beredda att sluta upp bakom Centerpartiets krav på försvarsanslag om minst 3 procent av bnp.

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

Anf. 36 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag måste börja med att säga att jag uppskattar det stora ansvar Centerpartiet alltid har tagit för Sveriges säkerhet och säkerhetspolitik. Ni har gång på gång stått upp för en politik som ska trygga Sveriges och svenska folkets säkerhet. Det förtjänar ni tacksamhet och uppmärksamhet för.

Vi socialdemokrater är naturligtvis beredda att anpassa Sveriges militära utgifter till det säkerhetspolitiska läge som råder. Det var därför vi genomförde den stora omläggningen av säkerhets- och försvarspolitiken – i samarbete även med Centerpartiet. Vi ökade på så att de militära utgifterna nu är de största sedan andra världskriget. Det är viktigt, och det behöver fortsätta. Försvarsberedningen ser till att fortsätta öka den militära och civila upprustningen. Vi står bakom den överenskommelse som slutits.

Anf. 37 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Några av oss kanske ägnade julen åt att se på SVT:s serie *Whiskey on the rocks*. Det finns mycket att säga om den serien, men en sak var tydlig: Thorbjörn Fälldin och Centerpartiet har alltid stått upp för devisen ”håll gränsen”. Den är viktigare nu än någonsin. Håll gränsen! Det behöver vi alla stå bakom.

Sommarens Natotoppmöte blir oerhört viktigt. Där kommer det att talas om 3 procent som minimum, alltså ett golv, för Natos medlemsländer. Jag träffade Polens försvarsminister förra veckan och hade ett långt, förtroligt samtal. Han lyfte också fram detta som en fråga man kommer att driva.

Frågan är om Sverige ska vara tyst och sitta på händerna i dessa sammanhang eller om vi ska ta en ledande roll. Jag hoppas att fler partier här i kammaren orkar ta mod till sig och faktiskt driva den här frågan. Försvarsberedningens arbete är berömvärt, men nu är det dags att lyfta fram frågan om 3 procent som ett golv för våra försvarsanslag.
(Applåder)

Anf. 38 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Vi behöver naturligtvis anpassa försvarsutgifterna till rådande säkerhetsläge. Det är också anledningen till att vi kom överens i Försvarsberedningen om att gå upp till 2,6 procent av bnp. Jag vill understryka att det inte bara handlar om nivån i förhållande till bnp utan även om att få ut så mycket försvarsförmåga som möjligt för de pengar vi har. Det är en central uppgift att arbeta med, liksom naturligtvis det faktum att alla Natoländer måste leva upp till den beslutade bottenplattan. Så har det ju tyvärr inte alls sett ut under de senaste åren. Det är alltså en grunduppgift för Nato. Men med det sagt uppskattar jag verkligen Centerpartiets arbete. Håll gränsen! Det behöver vi göra, mot både yttre och inre fiender.

Anf. 39 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Ibland känns det lite låst i svensk politik, men nu ska vi prata om en spännande öppning som har uppenbarat sig. Socialdemokraterna har nämligen i sitt förslag till partiprogram äntligen öppnat för ökad statlig styrning av vården. Jag är väldigt glad över det. Det är ett bra första steg för det ledande oppositionspartiet mot att möta oss kristdemokrater i viljan att skapa förutsättningar för likvärdig vård i världsklass i hela landet, oavsett vilket postnummer man har.

Herr talman! Jag vill fråga Magdalena Andersson om hon tror att Socialdemokraternas kursändring hinner få genomslag i den parlamentariska utredning som nu tittar på vårdens organisation. Kan vi kristdemokrater räkna med Socialdemokraternas stöd när det gäller statligt ansvar för vården? Det skulle så att säga vara en KD-S-lösning.

I detta anförande instämde Gudrun Brunegård (KD).

Anf. 40 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Problemet för svensk sjukvård just nu är inte vilket postnummer man har utan att det råder akut underfinansiering. Det är tyvärr resultatet av de beslut som fattats här i Stockholm om de statliga pengarna. Ebba Buschs budgetar har lett till att det kommer att vara tusentals färre anställda i svensk sjukvård efter det här året och de stora nedskärnings- och besparingspaket vi ser. Mer statlig styrning med Kristdemokraterna är alltså inget uppenbart framgångsrecept, oavsett vilket postnummer man har i Sverige.

Vi ser dock poänger med att öka den statliga styrningen av vården. Det kan bland annat handla om bättre stöd vad gäller it och att på ett annat sätt än i dag säkra likvärdigheten runt om i vårt land.

(Applåder)

Anf. 41 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Kanske hade Liberalerna rätt även i den här frågan. Ibland är det för mycket S och M i politiken – och för lite KD-S. Det andra är inte Liberalernas slutsats; det är min.

Tack vare vårt regeringsunderlag har vi kunnat dämpa den inflationsbrasa som Magdalena Andersson lämnade efter sig. Sveriges kommunsektor får nu 50 miljarder mer att röra sig med tack vare att vi kopplat greppet om inflationen. Men frågan här var om vi kan hitta ett sätt att komma överens om ökad statlig styrning av vården framöver.

Magdalena Andersson har redan fått mitt privata nummer med erbjudande om att prata kärnkraft och energisystem. Magdalena Andersson ska få ett annat nummer här i dag. Nej, det ska hon såklart inte. Samma nummer gäller både för att prata kärnkraft och för att prata vård.

Jag känner mig lite grann som matadoren inför Ferdinand. Möt mig i detta! Säg inte nej! Säg kanske, kanske ja! Parla con me! Call me, maybe! Ring, ring, bara du slår en signal!

(Applåder)

Anf. 42 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag pratar så gärna med Ebba Busch. Kanske Ebba Busch kunde lyssna lite på mig också? Det är det som är dialog – det är att ge och att ta.

Vi socialdemokrater har gång på gång i riksdagen påtalat situationen i svensk sjukvård. Vi hade Ulf Kristerssons sjukvårdslöfte, där han lovade att ingen ska sägas upp i svensk sjukvård. Men jag har träffat personal som har fått just det beskedet: Du kommer inte längre att kunna göra ditt arbete – inte för att det inte behövs utan för att pengarna inte finns, för att Ebba Busch har valt att i budgeten sänka skatten för sig själv med tusentals kronor varje månad i stället för att säkerställa att det finns trygg och säker vård runt om i landet.

Snälla Ebba Busch, lyssna på mig!

(Applåder)

Anf. 43 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Jag har ju pratat en del med Magdalena Andersson genom åren. Föregångare till mig i Liberalerna har gjort upp om det här med skatter med Socialdemokraterna.

De kom till exempel fram till att hälften kvar av en arbetsinkomst är smart. Det är moraliskt riktigt. Det bidrar till att fler utbildar sig, fler jobbar lite extra och fler är med och bidrar så att vi får ett växande Sverige – och, hör och häpna, skatteintäkterna ökar även om man har hälften kvar.

Socialdemokraterna ändrar sig sedan hela tiden. Om Ebba Busch ska träffa Magdalena Andersson och prata om vad som helst bör hon därför ta med sig huvudvärkstabletter, för man får ont i huvudet efteråt.

Så fort vi har gjort en reform om hälften kvar och att det ska löna sig att arbeta är Socialdemokraterna där: Höj skatten! Höj skatten! Så fort de får chansen ska de höja skatten. De höjer skatten i Stockholm där de nu styr så att det drabbar vanliga medelinkomsttagare, och de är emot hälften kvar.

Varför är Socialdemokraterna emot hälften kvar?

Anf. 44 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Om jag var Johan Pehrson skulle jag vara lite försiktig med att prata om hur man ändrar sig, för det finns väl inte en enda röd linje som Johan Pehrson drog upp i valrörelsen som han nu inte har klivit långt över.

Med det sagt: Är det så att Johan Pehrson på allvar vill gå tillbaka till den skattereform som vi kom överens om i början av 90-talet? Det är ju en oerhört intressant öppning. Det finns delar i den som jag inte vill se, men om Johan Pehrson är intresserad av en fastighetsskatt, en förmögenhetsskatt och en arvs- och gåvoskatt, stoppa pressarna! Det är dags att flasha nu.

(Applåder)

Anf. 45 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Jag hör att det är gott om skattehöjarälskare i den här kammaren. Se till att de blir färre, medborgare!

Magdalena Andersson vill alltså återinföra arvs- och gåvoskatten. Det var så jag tolkade det här inlägget. Nehej, är det förmögenhetsskatten du vill återinföra? Men vilka skatter vill du höja?

Vi är för att vi ska ha hälften kvar. Det moraliskt rätta är att människor går till jobbet, att människor utbildar sig och att vi får hit forskare som vill verka i Sverige så att vi kan fortsätta utveckla vår industri, medtech och Sci Life, allt det där. Vi måste utveckla det, och då ska vi ha hit människor. Då säger Socialdemokraterna, med maniskt intresse, att vi ska höja marginalskatterna. Det ska vara dyrare att utbilda sig och dyrare att arbeta mycket.

Varför är det fel med hälften kvar, det som regeringen nu gör och det som Socialdemokraterna en gång tyckte?

Anf. 46 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Min poäng var att den förra skattereformen, inklusive hälften kvar, var i en helhet där vi också hade andra delar i beskattningen som riktade sig mot dem med högre inkomster. Om Johan Pehrson gillar hela den skattereformen inkluderar han det också. Jag var tydlig med att det finns delar där som jag inte gillar, till exempel de skatter som Johan Pehrson tog upp här.

Det är också mot den bakgrunden som vi har en annan syn på hur skatten ska tas ut. Johan Pehrson talar om moral. Men Johan Pehrsons moral just nu innebär att Johan Pehrson ska få mer än 3 000 kronor i sänkt skatt varje månad medan en ensamstående undersköterska med två barn, som är beroende av bostadstillägg för att klara vardagen, ska få en sänkning på över 700 kronor. Det är Johan Pehrsons moral.

(Applåder)

Anf. 47 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Magdalena Andersson avslutade sitt anförande här för en stund sedan med att säga: Vårt land behöver en ny riktning.

Det är precis det som är på gång att ske. Det är precis det som vi tillsammans med regeringen nu ser till att Sverige får – en ny riktning, som inte är den som Magdalena Andersson och hennes samarbetspartier förde vårt land i under åtta år.

Jag hävdar, herr talman, att nästa års val och valrörelse blir en kamp om beskrivningen av verkligheten. Jag tycker att det blir ganska tydligt i dag. Vi har ett regeringsunderlag som levererar på löfte efter löfte. Vi har en opposition som med ljus och lykta letar efter saker att gnälla på, men det blir mest krystad populism om allt till alla. Alla ska ha det bra, ingen ska ha det dåligt och så vidare. Det betyder ingenting i praktiken. Det är en opposition som samtidigt vägrar ta konflikt och bekänna färg när det gäller avgörande frågor om migrationen, brottsligheten, elförsörjningen och så vidare, helt enkelt därför att man vet att det vi gör är det som gav oss valsegern och det som svenska folket vill ha.

Och vi har bara börjat. Nu rullas paradigmskiftet ut, steg för steg. Migrationen styrs upp. Invandringen ska fortsätta minska. Kriminella utläningar ska utvisas. Återvandring ska stimuleras. Brottsligheten ska bekämpas. Farliga människor ska låsas in. Polisen får de resurser och de verktyg som man behöver. Kriminalvården byggs ut kraftigt. Energisystemet åter-

upprättas med fokus på stabilitet och långsiktighet och stabil baskraft i stället för opålitlig vindkraft.

Herr talman! Det spelar roll hur man röstar.
(Applåder)

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

I detta anförande instämde Clara Aranda, Mats Arkhem, Sara Gille, Daniel Lönn, Thomas Morell, Mona Olin, Charlotte Quensel, Robert Stenkvisst, Martin Westmont och Leonid Yurkovskiy (alla SD).

Anf. 48 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Ja, det spelar roll vem man röstar på. Det är många som märker det just nu, när vi går in i årets tuffaste månad. Barnfamiljer, vanliga löntagare och pensionärer runt om i landet gör sitt yttersta för att pengarna ska räcka tills lönen kommer. Januari är en bister månad för nästan alla.

För höginkomsttagare som Jimmie Åkesson är dock den här månaden ett pengaregn. Han får en skattesänkning på över 3 000 kronor varje månad. Men för en ensamstående undersköterska med två barn och bostadsbidrag skär han ned stödet med över 700 kronor varje månad.

Jimmie Åkesson kallar det populism att påpeka detta och vilja göra annorlunda. Men kan Jimmie Åkesson en gång för alla förklara för svenska folket varför det är rätt och rättvist att han ska få över 3 000 kronor i skattesänkning samtidigt som plågade barnfamiljer ska få en minskning med över 700 kronor varje månad?

(Applåder)

Anf. 49 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag brukar i de här sammanhangen påminna om vem det var som avskaffade värnskatten. Det var Magdalena Andersson och Socialdemokraterna som gjorde det. Det fick väl ungefär den effekt som hon nu beskriver.

Politik är många saker, men framför allt är politik att prioritera. Det är särskilt i tuffa tider man behöver prioritera, såsom tider av hög inflation och lågkonjunktur. Det är det som den här regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna har måktat med. Vi ser till att människor som arbetar och sliter får mer kvar i plånboken, inte minst efter den extrema inflation vi såg under det socialdemokratiska styret; årtal av reallöneökningar har ätits upp av just inflationen.

Herr talman! Vi vet att det är arbete som gör att vi över huvud taget har ett välfärdssystem och att vi över huvud taget har gemensamma resurser att fördela. Det bygger på att människor arbetar och betalar skatt.

Det är fråga om politiska prioriteringar. Socialdemokraternas och Vänsterns eviga tjat om allt till alla håller inte för en granskning i verkligheten.

Vi får igenom vår budget. Den är bra. Den skapar tillväxt och ger mer pengar kvar i plånboken till fler.

Anf. 50 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Nej, man kan inte ge allt till alla, utan man måste prioritera. Det gör vi socialdemokrater, och det har Jimmie Åkesson också gjort. Problemet handlar om hur man prioriterar. Vi prioriterar de familjer som

jobbar, sliter och har det tufft, medan du prioriterar höginkomsttagare, Jimmie Åkesson.

Du säger att de som arbetar och sliter ska få en lättnad. Det blir så provocerande att höra det. Jag tänker på den här ensamstående undersköterskan, som ställer klockan tidigt på morgonen, ser till att barnen får frukost och kommer till dagis och sedan går till det där äldreboendet och ser till att våra äldre får frukost, lunch, städning och handlat. Har man tur kanske man har tid att hålla handen ett tag. Det är dessa jag vill ska kunna premieras, medan Jimmie Åkesson vill premiera sig själv och andra höginkomsttagare. Det är de som prioriteras, medan man sparar på den ensamstående undersköterskan. Jag tycker att hon jobbar och sliter. Det tycker uppenbarligen inte Jimmie Åkesson.
(Applåder)

Anf. 51 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Man kan naturligtvis stå här i riksdagens talarstol och berättat vem man tänker på, vem man vurmar för och så vidare. Magdalena Andersson hade åtta år på sig att visa vem hon tänker på och vem hon vurmar för. Då tog hon bort värnskatten, och så importerade hon till vårt land en lång rad människor som inte har någon som helst möjlighet att få ett riktigt jobb eller en egen försörjning i Sverige utan som vi nu tvingas försörja med de pengar som vi som arbetar sliter ihop till den gemensamma skattkistan – och så vidare, och så vidare. Jag tycker att Magdalena Andersson under sina år vid makten med all önskvärd tydlighet visade vad hon prioriterar. Det är inte mina prioriteringar, herr talman.

Jag försökte föra ett resonemang med Magdalena Andersson, som ändå är ekonom och borde förstå det här, om att vårt välfärdssystem bygger på att människor arbetar. Ju mer vi arbetar, desto mer pengar tjänar vi och desto mer pengar för vi också in i den gemensamma skattkistan. Det är därför skatteintäkterna ökar när man har mer rimlig beskattning av arbete. Det är det vi nu ser till att ha, så att vi långsiktigt kan stärka välfärden och framför allt stärka situationen för de människor som har svårt att försörja sig själva. Det är det vår politik går ut på, herr talman: långsiktighet och stabilitet, inte populism.
(Applåder)

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 52 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Aldrig har det väl blivit tydligare än i det föregående replikskiftet vad Sverigedemokraterna och Jimmie Åkesson prioriterar. Han prioriterar helt enkelt sig själv. Alla andra – de arbetar inte riktigt. Det är det som är budskapet från Sverigedemokraterna.

Men det var inte så det lät före valet. Jag var med i de debatter där Jimmie Åkesson lovade att han skulle se till att den här regeringen inte gick för långt åt höger. Han skulle se till att skydda välfärden. Han skulle se till att den här regeringen inte skulle överge principen om rättvis fördelning och genuint socialt ansvarstagande.

Nu är det så att Jimmie Åkesson har drivit på ganska hårt. Han har nu sänkt a-kassan, så att de byggnadsarbetare som regeringen och Sverigedemokraterna gjort arbetslösa kommer att få en ordentlig sänkning av a-kas-

san med flera tusenlappar. Man har gjort de största neddragningarna i sjukvården på flera år. Därutöver har man gjort dramatiska skattesänkningar för sig själva och alla andra i samma inkomstklass. Jag undrar om Jimmie Åkesson anser att detta är att skydda principen om att inte dra ned i välfärden.

Därutöver kommer Jimmie Åkessons parti att rösta för – och därmed avgöra omröstningen – förslaget om att kraftigt höja avgifterna för medicin i Sverige. Med 30 procent vill han höja priset. Då vill jag fråga – och jag vill att han svarar Carina, som har sjukpenning och inte kommer att kunna betala det här höga priset: Varför är det så viktigt för dig att prioritera din egen skattesänkning framför att hålla nere priset för medicin? Varför ska du rösta ja till denna proposition, som läggs fram här om några veckor?

(Applåder)

Anf. 53 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det här händer tyvärr alltför ofta, men det är otroligt svårt att förhålla sig till en retorik som bygger på att man skarvar, inte håller sig till vad som är sant, ljuger rakt upp och ned och hittar på saker som inte har någon som helst förankring i verkligheten. Det blir en konstig dimension i debatten. Nooshi Dadgostar är expert på att stå i talarstolen och hitta på saker som man sedan ska stå här och svara på. Sedan ställer hon en helt annan fråga som inte har med de här lögnerna att göra.

Vi gör inga neddragningar i sjukvården, utan vi har tillsammans med regeringen tillfört åtskilliga miljarder för att trygga sjukvården även under det här året, precis som förra året. Det är det som är sant, inget annat.

Vi har heller inte sänkt a-kassan. Tvärtom, herr talman, har vi totalt sett stärkt a-kassan. Vi har höjt taket i a-kassan. Trots en borgerlig regering, som inte har samma inställning som vi i synen på a-kassa och försäkrings-system, har vi sett till att vi får en stärkt a-kassa. Jag tycker att det är en bedrift som Nooshi Dadgostar borde applådera i stället för att stå här och hitta på och ljuga och beskylla mig för sådant som inte är sant, herr talman.

(Applåder)

Anf. 54 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag förstår att Sverigedemokraterna är väl bekanta med lögner och desinformation. Jimmie Åkesson är ju ledare för den trollfabrik som leder detta. Jag förstår att du är uppe i det, Jimmie Åkesson.

(Applåder)

Men det som jag säger här är fakta. Jimmie Åkesson försöker få mig att tro att han inte har sett till att nära 6 000 personer i vården fått säga upp sig på grund av att han röstat igenom budgetar som inte ger tillräckligt med pengar. Det är en neddragning med 6–7 miljarder bara detta år på vården.

Han svarar inte på min fråga. Varför ska Sverigedemokraterna lägga den avgörande rösten för att höja priset på medicin med 30 procent? Varför är det mindre prioriterat? Varför har han prioriterat sin egen skattesänkning framför att hålla nere priset på medicin?

Carina har skickat in ett remissvar på er proposition som ni kommer att lägga fram om en höjning på 30 procent av priset på medicinen för svårt sjuka i Sverige, något de behöver för att överleva.

Hon går på sjukpenning. Hon kan inte betala detta höga pris. Vad säger du till henne? Varför ska du rösta för det? Varför var det viktigare att sänka skatten för dig själv i stället för att se till att hålla nere priset på medicin, Jimmie Åkesson? Svara nu på detta.
(Applåder)

Anf. 55 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! I Nooshi Dadgostars och Vänsterpartiets värld är det förmodligen så att vi politiker här i riksdagens kammare bestämmer priset på saker och ting. Men i min värld är det inte så, utan det är andra krafter som sätter priser på mat, medicin och annat.

Däremot finns det ett högkostnadsskydd som vi politiskt har beslutat om. En förutsättning för att vi ska kunna ha ett sådant högkostnadsskydd är att människor arbetar och betalar skatt så att vi har gemensamma resurser som vi kan fördela till dem som inte kan försörja sig själva helt och hållet. Jag tycker att det i grunden är ett väldigt bra system.

Nu har vi genomgått inflation. Vi befinner oss fortsatt i en lågkonjunktur. Vi behöver budgetar som tar hänsyn till dessa faktiska förhållanden. Det innebär att vi måste våga fatta tuffa beslut nu för att långsiktigt kunna stärka välfärden och till exempel högkostnadsskyddet för mediciner.

Det är så man ska läsa vår budget. Vi tar ansvar i stället för Vänsterpartiets eviga allt till alla. Alla ska ha det bra, ingen ska ha det dåligt och vi har oändligt med resurser.

Herr talman! Jag är otroligt tacksam för att det inte var Vänsterpartiet som ledde Sverige igenom inflationen.
(Applåder)

Anf. 56 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Jag lyfte tidigare i talarstolen fram orättvisan i att landsbygdsbor får sämre välfärd än den som finns i resten av landet. Det är en orättvisa som inte minst slår mot Sveriges äldre.

Äldreomsorgen på landsbygden och i glesbygden är nästan dubbelt så dyr per invånare jämfört med i storstäderna, och hemtjänsten likaså. Tillgänglighet, närhet och valfrihet halkar uppenbart efter.

Jimmie Åkesson påstår sig vara både landsbygdens och de äldres förkämpe. Min fråga till Jimmie Åkesson blir därför hur han kan acceptera att det ser ut så. Äldre på landsbygden lever ett liv med klart högre risker än deras vänner i storstaden. Vad gör han konkret för att nå en förändring av det så att vi får en bra välfärd även för våra åldrande på landsbygden?

Anf. 57 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Detta är ett bekymmer. Det är ett strukturellt problem som inte har uppstått nu utan som vi har levt med under ganska lång tid, vilket jag är övertygad om att Muharrem Demirok är väl medveten om. Det är någonting som vi naturligtvis också måste lösa strukturellt och långsiktigt.

Man ska kunna leva i hela landet, och man ska kunna ha tillgång till lika hög kvalitet och tillgänglighet i vård och omsorg, och för den delen skola, oavsett var i landet man bor eller, som Ebba Busch nyss uttryckte det, oavsett vilket postnummer man har.

Vi jobbar till exempel med skattelättnader, avskrivning av studieskulder för dem som väljer att jobba i avfolkningsorter och så vidare. Den typen av politik tror jag är viktig.

Men det enskilt viktigaste långsiktigt tror jag är ett ökat statligt ansvar. Jag tror att ett ökat statligt ansvar för till exempel sjukvården är någonting som kommer att öka likvärdigheten över hela landet.

Anf. 58 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Tack, Jimmie Åkesson, för svaret! Det är intressant att höra att mer makt till de här kvarteren skulle skapa en bättre förutsättning i hela landet.

Låt mig bara ge några exempel på vad regeringens politik just nu leder till ute i landet. Den leder till att lasarettet i Ljungby står inför nedläggningshot. Den innebär att akuten i Motala drar ned. Den innebär att vi får sämre scheman och färre kollegor på äldreboenden och i omsorgsverksamheter ute på landsbygden. Den urholkar välfärden för vanligt folk som har gjort rätt för sig ett helt liv och som inte förväntar sig något annat än nära och tillgänglig vård. De här effekterna är resultatet av Jimmie Åkessons och hans Tidökamraters fortsatta behandling av landsbygden som en kulliss.

Ja, detta är problem som har funnits under lång tid, men ni lovade att ta tag i dem. Ni skrev själva i ert valprogram att det skulle vara bibehållen lokal trygghet. Nu får landsbygdens äldre det rakt motsatta.

Min fråga kvarstår: Vad gör Jimmie Åkesson för att nå resultat?

Anf. 59 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det är olika saker och olika problem som Muharrem Demirok beskriver. Å ena sidan talar han om äldreomsorgen, som är en primärkommunal angelägenhet. Å andra sidan talar han om sjukvården, som är en regional angelägenhet. Det är alltså inte jag eller regeringen som styr. Om man ska lägga ned ett sjukhus eller en akutmottagning är det beslut som fattas regionalt i första hand. Det kan inte vi påverka.

Jag tycker att vi skulle kunna påverka det. Det är därför jag talar om ökat statligt ansvar för sjukvården, rent av ett långsiktigt förstatligande av hälso- och sjukvården. Då får vi möjlighet att med vårt helikopterperspektiv här i statens tjänst föra en politik som ökar likvärdigheten oavsett var i landet du bor.

Jag tror att det är den långsiktiga lösningen. Sedan kan man lappa och laga på vägen dit. Men det långsiktiga är ett ökat statligt ansvar för ökad likvärdighet.

(Applåder)

Anf. 60 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Jimmie Åkesson talar om beskrivning av verkligheten. I sitt första anförande talade han om ett spadtag för en reaktor. Jag tycker att det är lite komiskt i det här sammanhanget, eftersom det är någonting som ska drivas med el. I Stockholm har det funnits en reaktor i Värtan som har drivits med kol. Frågan är vad som är verkligheten här.

Det som är den riktiga frågan är att Jimmie Åkesson vurmar för ny kärnkraft och säger att det är det enda alternativet. Det enda vi vet är att

det som regeringen håller på med kommer att bli sinnessjukt dyrt, och hela notan kommer att skickas till hushållen.

Min fråga är om Jimmie Åkesson står bakom detta. Varför utreder ni inte alternativen när remissinstanserna pekar på att de finns och att det blir mycket billigare?

Anf. 61 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Att säga att något är sinnessjukt är ett väldigt starkt uttryck, måste jag säga. Det kan vara påkallat att använda starka uttryck emellanåt.

Det gäller till exempel när vi tittar på hur Miljöpartiet och Socialdemokraterna har misshandlat det svenska energisystemet så till den grad att vi nu måste elda fossilt för att över huvud taget ha ström när vi stoppar kontakten i väggen. Det är sinnessjukt, herr talman, att man bryter ned och förstör världens bäst planerade energisystem av ideologiska skäl och av rena fantasiskäl.

Herr talman! Ja, jag står bakom den politik och det nya kärnkraftsprogram som regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna nu ser till att få på plats. Det är den enda chansen att rädda upp det som Miljöpartiet förstörde.

(Applåder)

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 62 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det intressanta är att Sverigedemokraterna säger att det enda alternativet är att gå fram med kärnkraft. Nästan alla remissinstanser som har tittat på utredningen och finansieringen undrar varför ni inte tittar på alternativen. De finns. De är billigare och snabbare, och ekvationen kan lösas. Svenska företag kan göra detta, men då ska regeringen och Sverigedemokraterna gå lös med att bygga ny kärnkraft.

Jimmie Åkesson pratar också om detta att vi behöver bränna fossilt. Det finns ett företag som drog igång med att bränna fossilt därför att det var lönsamt, inte för att det behövdes. Det behövdes inte då.

Det som behövs är en realistisk energipolitik, och där är inte kärnkraften. Den har inte en plats där. Det finns fantastiska företag som kan lösa ekvationen, men ni går rakt in i kärnkraften utan att blinka.

I detta anförande instämde Annika Hirvonen (MP).

Anf. 63 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Man behöver på något sätt stabilisera och balansera när det inte blåser. Om det inte finns kärnkraft och tillräckligt mycket vattenkraft måste man elda fossilt. Då behövs det, annars blir det inte den effekt som behövs och den stabilitet i systemet som behövs. Det är allmänt känt, och jag tror inte ens att Daniel Helldén kan förneka det faktumet.

Man skulle kunna säga att Miljöpartiet har fått sin chans. Miljöpartiet har visat vad miljöpartistisk energipolitik leder till. Vi lever med den nu, inte minst varje vinter. Min ambition, precis som vi lovade i valet, är att göra något åt detta, att städa upp efter Miljöpartiets lekstuga. Det gör vi

nu, och det kommer naturligtvis att kosta pengar. Men det finns inget alternativ, och därför måste vi göra detta.
(Applåder)

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 64 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Jag vill prata invandring med Jimmie Åkesson, närmare bestämt arbetskraftsinvandring.

Sverige är en mycket stolt industri-, medicin- och teknation. Vi behöver attrahera många människor till vårt land för att bygga det tillsammans med alla oss som finns här. Då är frågan hur vi ska göra så att fler människor vill komma till Sverige och ta de jobb som finns, delta i forskning och utveckla viktiga företag som skapar välstånd och välfärd i Sverige.

Vi gör en del för att sänka skatterna för utländska experter, och vi jobbar med att underlätta för forskare att komma till svenska universitet för att öppna Sverige och göra det Sverige vi älskar starkt. Anser Jimmie Åkesson att vi kan göra något mer för att öka attraktiviteten så att många duktiga människor, specialister och andra, kommer hit för att som arbetskraftsinvandrare bygga Sverige starkt?

Anf. 65 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag och Johan Pehrson, Sverigedemokraterna och Liberalerna, är överens om en del, och inte minst de senaste åren har vi blivit överens om alltmer. Men här måste jag säga att jag tycker att Johan Pehrsons utgångspunkt är konstig, i synnerhet givet den roll han har i Sveriges regering som utbildningsminister.

Borde inte frågan snarare komma från mig, vilket den nu kommer att göra: Vad gör utbildningsministern för att garantera kompetensförsörjningen i Sverige, på precis de premisser som utbildningsministern själv tar upp? Ska vi bygga hela vårt välstånd på att människor kommer hit från andra länder? Är det inte bättre att vi för en långsiktig utbildningspolitik så att vi kan få människor som redan bor i Sverige att ta de jobb som vi behöver ha försörjning på?

Jag förstår inte den utgångspunkten, herr talman. Det är en märklig utgångspunkt som jag inte står bakom. Gör ditt jobb i stället, Johan Pehrson!
(Applåder)

I detta anförande instämde Robert Stenkvist (SD).

Anf. 66 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Det måste satsas på den svenska skolan. Det måste satsas på yrkesutbildning. Det gör ju regeringen, och Jimmie Åkesson är med på att få de kompetenser som behövs för att bygga Sverige, så att vi kan bygga över det enorma gap som finns mellan människor som är arbetslösa och de jobb som finns och är lediga.

När det kommer till specialister som behövs i svensk techindustri, medicinindustri och delvis i bred industri är det viktigt att människor från andra länder kan komma till Sverige och jobba. På samma sätt ska svenska medborgare kunna åka till andra länder och bidra. Inte minst inom forskning är det helt avgörande att samla excellenta team för att utveckla natio-

nen Sverige. Då måste man kunna komma från andra länder, till exempel för att programmera.

Jag lyssnar på svenskt näringsliv. Det finns behov som i dag inte är tillgodosedda. Det står inte i motsats till att vi ska utbilda batteritekniker, elektriker och undersköterskor i Sverige så att människor kommer i jobb. Det råder ingen motsättning där.

Anf. 67 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har inget emot att det kommer experter till Sverige och bidrar i forskningen eller i industrin. Det har jag aldrig varit, och det kommer jag aldrig någonsin att vara.

Det jag vänder mig mot är utgångspunkten, nämligen att utbildningsministern står här och i sin egen replik inte med ett enda ord nämner vad han ska göra för att säkra kompetensförsörjningen i Sverige. I stället tar han som utgångspunkt att människor som ska försörja svensk arbetsmarknad kommer utifrån.

Jag tycker att det är fel utgångspunkt. Jag tycker att det är Johan Pehrsons, mitt och allas vårt ansvar att se till att det finns en kompetensförsörjning i Sverige. I stället för att människor på universitet och högskolor läser det som de tycker är roligt kanske de måste bli ingenjörer och systemtekniker i ännu högre grad än i dag. Där vet jag att vi gemensamt har förslag framåt. Låt oss fokusera på det i stället.

I frågor om expertskatt och annat är vi också överens. Men min utgångspunkt är att vi måste klara vår egen kompetensförsörjning i Sverige. (Applåder)

I detta anförande instämde Eric Westroth (SD).

Anf. 68 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Sverigedemokraterna deltar nu aktivt i att omvandla Sverige till det som Moderaterna alltid har velat, nämligen att montera ned den svenska modellen, splittra Sverige i rika och fattiga samt sälja ut det vi äger tillsammans till utländska affärsmän. Sverigedemokraterna har visat sig vara ett utmärkt stödihjul för denna politik; de nya Sverigemoderaterna.

Sverigemoderatisk politik gör oss fattigare. De driver igenom sänkt a-kassa. Antingen har Jimmie Åkesson blivit lurad eller så begriper han inte att det han har gått med på, en neddragning i statsbudgeten, innebär mindre pengar till dem som blir av med jobbet. Det handlar om höjda avgifter för medicin och tandvård, omfattande neddragningar i vården och avskaffande av byggstöd, som nu har försatt byggbranschen i kris.

Partiet står längst fram i kampanjen för att försvaga vår industri och låta andra länder köra förbi i konkurrensen om industrijobben. Det är ett parti som passar utmärkt bra i det nyliberala etablissemangets nedmontering av det som är Sverige – vår själ. Det här är vad de alltid har velat. Deras metod är att förstöra vårt land, och sedan ska de skylla det på någon annan grupp – där borta.

Det har aldrig varit så dyrt att vara svensk som när Åkesson får bestämman. Lydiga sverigemoderater säljer ut bilbesiktningen till utlandet och skär ned i äldreomsorgen. Det behövs något nytt. Sverige kan bättre. Svenskar förtjänar en bättre regering som jobbar för dig, ser till att ditt

barns skola fungerar och att din mamma får den bästa tänkbara omsorgen på äldreboendet. De förtjänar bättre än dessa sverigemoderater. (Applåder)

Prot. 2024/25:56
15 januari

Partiledardebatt

Anf. 69 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja prata med Nooshi Dadgostar om säkerhet och Ukraina. Vi ser båda två varje dag hur de ryska attackerna skördar civila dödsoffer och hur robotar mot sjukhus och förskolor föröder ett helt land.

Vi följer också rapporteringen om osäkerheten när det gäller omvärldens stöd, med Trump i Vita huset och mörkare tongångar i retoriken också från delar av EU. I ett sådant läge är och förblir stödet från Sverige ännu viktigare, både rent konkret och som en signal till alla andra.

Centerpartiet har varit tydliga. Vi vill öka det svenska stödet. Vi vill att minst 1 procent av bnp går till Ukrainastöd varje år.

Vänsterpartiet säger sig också stå bakom stödet till Ukraina fullt ut. Min fråga till Nooshi Dadgostar är därför om man är beredd att ställa sig bakom Centerpartiets enprocentskrav och öka trycket på regeringen att göra mer i den frågan.

Anf. 70 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag är glad att Muharrem ställer den frågan. Vi delar helt den verklighetsbilden. Och vi har krävt att Sverige ska skicka ett större stöd till Ukraina, däribland Jas 39 Gripen.

Nu behöver vi följa vad som kommer från den nya administrationen i USA för att se om Europa gemensamt behöver utöka stödet. Den bilden delar vi helt och hållet. Det viktiga är att se vad Ukraina efterfrågar och att möta deras behov för att kunna få ut varenda rysk soldat.

Vi tycker att den omställning som nu genomförs i det svenska försvaret är väldigt bra. Man går ifrån att vara ett äventyrligt försvar som bara är ute och går andra länders ärenden till ett starkt svenskt försvar som skyddar svenska intressen, vilket vi vill se. Det har varit en bra omställning av Försvarsmakten.

Anf. 71 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Tack för svaret, Nooshi Dadgostar!

Jag tror att det nu är viktigare än någonsin att visa att orden också följs av handling. Jag tror att vi alla här är stolta över det stöd som Sverige har gett Ukraina hittills. Jag uppskattar regeringens och vårt samlade arbete i många delar av detta.

Men jag är inte nöjd. Om Danmark kan göra mer kan också vi göra mer. Om Estland kan göra mer kan också vi göra mer. Ingen i den här kammaren får vara nöjd förrän freden är vunnen på Ukrainas villkor.

Jag låter kanske lite tjatig. Jag uppskattar Nooshi Dadgostars svar. Men jag behöver ändå få ett klart och tydligt besked; jag tror att det skulle uppskattas. Kommer Vänsterpartiet att sluta upp bakom den här linjen, bakom enprocentskravet, som Centerpartiet har drivit, om inte annat för att öka pressen på regeringen att faktiskt orka och vilja göra mer som till exempel våra grannländer gör?

Anf. 72 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Att försvara Ukraina är också att försvara svenska intressen. Vi går gärna hand i hand med Centerpartiet för att till exempel kräva att Jas 39 Gripen ska skickas till Ukraina, vilket de själva har efterfrågat.

Jag sätter mig gärna ned och diskuterar detta. Men Muharrem Demirok måste vara ärlig med att han inte klarar av att sätta sig ned i samma rum som mig. Jag har om och om igen öppnat dörren för Muharrem Demirok att sätta sig ned med mig så att vi kan se till att bli av med denna regering, som håller på att förstöra vårt land, och se till att vi kan utöka stödet tillsammans. Det är tillsammans man kan ge och ta och bli starka.

Jag beklagar att Muharrem Demirok inte har tagit min utsträckt hand. Då är det svårt att ha den diskussionen. Jag är glad att han vill ha den i kammaren, men i verkligheten vill han inte samarbeta med vare sig högern eller vänstern. Självt kommer han att ha svårt att få igenom en majoritet.
(Applåder)

Anf. 73 MUHARREM DEMIROK (C):

Herr talman! ”Vi är arga, över att det tas och tas och aldrig ges någonting tillbaka.” Det sa Lars till mig när jag träffade honom i Piteå. Över en slät kopp kaffe lade han ut texten om en av de största orättvisorna vi har i Sverige 2025.

Faktum är att det som de allra flesta vill prata om när jag reser runt i landet är detta: orättvisan i att landsbygdsborna trots att de betalar mer i skatt får en mycket sämre vård, skola och omsorg tillbaka. Låt mig ge några konkreta exempel bland många.

I storstaden har nästan åtta av tio äldre god tandhälsa efter att man fyllt 79 år. I våra glesaste landsbygder är det knappt sex av tio.

I landsbygdskommunerna går färre elever ut grundskolan med godkända betyg än någon annanstans i Sverige. Kunskapsklyftan skär som en svetslåga mellan stad och land.

Vi har nu kommit till en punkt där du som bor i glesbygd löper dubbelt så stor risk att dö i en sjukdom som går att behandla med medicinska insatser jämfört med om du skulle bo i någon av våra större städer. Risken att dö är dubbelt så stor.

Jag förstår ilskan som Lars och många andra visar upp. Jag delar den. Hela vårt partis existens har i 115 år byggts på att motverka just den orättvisan. Och alltför ofta har vi stått ensamma i den här kammaren.

Ilskan riktas inte mot grannar eller mot bygden. Man begär inte heller några allmosor. Man vill bara ha den välfärd man har rätt till och som man har bidragit till genom hårt arbete.

Skolan, vården och omsorgen ska fungera inte bara i städerna utan även på landsbygden, i hela vårt land. Den ska fungera bra och finnas nära. Det här kommer Centerpartiet att fortsätta tjata om i 115 år till. Vi kommer att driva det stenhårt inför valet, i valet och i alla regeringsförhandlingar. Det är inget önskemål. Det är vårt krav.

(Applåder)

Anf. 74 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Tidigare tog Muharrem Demirok själv upp frågan om att öka stödet till Ukraina, vilket är en oerhört viktig fråga.

Vi har en skyhögt arbetslöshet, vi har en krisande välfärd, vi har gängbrottslighet och vi har hushåll som blir rånade av marknader som snart är monopoliserade, såsom matmarknaden, elmarknaden och andra. Det är ett resultat av många år med en politisk inriktning som inte fungerar. Jag har ägnat mycket tid i den här debatten åt hur vi ska förändra detta.

Jag vill ha en ny inriktning. Och jag har tydligt pekat ut Magdalena Andersson som min statsministerkandidat, eftersom det är viktigt att vi får en ny inriktning och kan förändra och bygga vårt land starkt igen. Det är viktigare än att positionera sig och säga: Jag gillar inte dig och dig, och jag kan inte samarbeta med den och den.

Delar inte Muharrem Demirok den uppfattningen? Kan vi enas om att Magdalena Andersson är vår gemensamma statsministerkandidat och sätta oss ned och se till att vi får en ny inriktning för Sverige, Muharrem?

Anf. 75 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Redan i mitt inledningsanförande var jag tydlig med att Sverige behöver en ny regering. Den här regeringen klarar inte av att lösa Sveriges problem.

Men till skillnad från de allra flesta i den här kammaren ser jag inte svensk politik som en fotbollsmatch, där det finns två lag att tillgå och därutöver inga andra möjligheter. Om man tittar runt om i Sverige ser man kommunpolitiker och regionpolitiker som tar ansvar varje dag. De hittar lösningar för att lösa vardagens problem för medborgarna. Det är imponerande.

Det finns samarbeten där moderater och socialdemokrater har hittat varandra. Det finns samarbeten där centerpartister och vänsterpartister har hittat varandra. Jag tycker att det är imponerande. Och jag tycker att fler borde ta efter hur det ser ut runt om i landet och försöka hitta fler lösningar.

Jag är inte beredd att låsa svensk politik i två lag. Däremot är jag tydlig: Sverige behöver en ny regering. Sverige behöver en annan riktning – en varm, grön liberal riktning.

Anf. 76 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Herr talman! Jag tolkar Muharrem Demiroks svar som att han är beredd att efter valet gå till den andra sidan, det vill säga tillsammans med Ulf Kristersson regera Sverige, eftersom det inte går att välja. Kanske kommer Centerpartiet i det läget att sätta ned foten efter valet och gå till det block som de anser ger dem mest. Men detta är något väljarna vill veta i dag, Muharrem Demirok.

Jag har varit väldigt tydlig. Vi har en massa politiska åsikter – vi förstår att vi inte kan få igenom allting. Vi behöver ge och ta, och vi behöver kompromissa. Jag vill återigen sträcka ut en hand till Muharrem Demirok för att vi tillsammans ska kunna förändra Sverige.

Min dörr står hela tiden öppen, och jag vill vädja till Muharrem att bestämma sig före valet så att vi inte får en chock efteråt. Men jag uppfattar svaret som att Centerpartiet efter valet också kan bestämma sig för att ha Ulf Kristersson som sin statsministerkandidat.

Anf. 77 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Jag ser att den ganska förödande svenska blockpolitiken ger Vänsterpartiet men också Sverigedemokraterna ett orimligt stort in-

flytande över den dagspolitiska agendan. Det råder ingen tvekan om var Centerpartiet står. Vi står stadigt i mitten när andra har rört sig längre ut åt kanterna. Min dörr kommer alltid att vara stängd för Sverigedemokraterna och Jimmie Åkesson. Vi kommer inte att ändra oss i den frågan; den är glasklar. Vi kommer inte att säga en sak före valet och sedan när det varit val göra en annan sak efteråt. Det är glasklart – vi kommer inte att se till att Sverigedemokraterna får inflytande över en regering.

Man måste dock också kunna se att svensk politik är något mer än bara två lag. Det måste, i det läge vi står inför, finnas fler som orkar och vill ta ansvar för Sveriges framtid. Jag välkomnar alla som är beredda att ta det ansvaret och alla som är beredda att bidra till ett annat Sverige än det vi ser i dag och en annan utveckling. Jag är beredd att göra väldigt mycket för det.

Jag är glad att Magdalena Andersson öppnar dörren för att samarbeta med fler. Jag tycker att det är imponerande, och fler borde faktiskt lyssna på det och göra likadant.

Anf. 78 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Dunkelflaute är ett tyskt begrepp för när vindkraftverken står stilla, solen är skydd bakom mörka moln och ett land har det ganska kämpigt med elen. Man kan undra varför det över huvud taget ska finnas ett sådant begrepp. Tyskland hade uppenbarligen behövt sin kärnkraft.

Sjukhus behöver fungera också på natten och maskinparker sparka igång när morgonskiftet börjar. Bagerier måste kunna sprida doften från sina ugnar varje dag, och din framtida elbil ska vara laddad varje eftermiddag när ungarna ska till stallet, fotbollsträningen eller vart de nu ska.

I dag sitter här några av dem som tyvärr inte såg värdet av kärnkraften. Det tar tid att bygga ett robust elsystem. Att slå sönder det går väldigt mycket snabbare. Sex av Sveriges tolv kärnkraftsreaktorer monterades ned, och det är tydligt att Magdalena Anderssons och Daniel Helldéns energipolitik lämnat Sverige i mörk stiltje.

Många hushåll sattes i gungning när elpriserna chockhöjdes i mitten av december, med olika pristopp. Hela svenska folket fick precis före jul betala orons pris för decennier av vänsterideologisk energipolitik. Nu är det stopp för den oansvariga energipolitiken och för kortsiktiga, ideologiska energiplaner.

Herr talman! Den här regeringen lägger grunden för ny baskraft som kommer att sänka elpriserna och utgöra grunden i ett stabilt och fungerande elsystem. Kortsiktighetens saga är nu all. Snart sätter vi spaden i jorden för en ny forskningsanläggning för framtidens kärnkraft. Innan mandatperioden är över har vi nu börjat resan mot nya reaktorer. Man ska kunna lita på Sverige.

(Applåder)

Anf. 79 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman! För Vänsterpartiet är kvinnors rätt till sin egen kropp och att få välja när de vill skaffa familj, vara gravida och föda barn en grundläggande rättighet. Vi ser att det finns reaktionära religiösa krafter som på olika sätt vill begränsa denna rättighet. Vi såg det i valet i USA, där det finns sektreligiösa – i Sverige skulle det väl kallas Livets Ord-krafter –

som på olika sätt, genom samvetsfrihet eller genom att lägga ned eller inte finansiera kliniker, försöker begränsa denna rättighet.

Kristdemokraterna tycks väldigt inspirerade av Tyskland och har nu i samband med den senaste utredningen skickat in ett yttrande till riksdagen om att man vill se en abortlagstiftning som liknar den i Tyskland. I Tyskland är abort olagligt. Jag vill därför veta vilken som är Kristdemokraternas vision för den tyska typen av lagstiftning i Sverige. Ska abort göras olagligt även i Sverige, Ebba Busch?

Anf. 80 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag förstår att kvinnors rättigheter är så viktiga för Nooshi Dadgostar att hon könade om herr talmannen här i dag.

Jag tvekar om att göra den här kommentaren, men jag vill nog ändå göra den. Religionsfrihet är lika viktigt för mig som kvinnors rättigheter – det är två viktiga friheter. Jag uppskattar inte de återkommande, märkliga gliringarna om ett sammanhang som jag växte upp i, som jag inte valde som barn, och att man inte respekterar att jag redan som 15-åring valde min tros- och församlingstillhörighet. I stället fortsätter man med något slags förtäckta gliringar på det här sättet. Det är kränkande, och det är ovärdigt Sveriges riksdag. Jag var 15 år – jag tycker faktiskt att man kan visa respekt för var jag har min trostillhörighet.

Vi står bakom rätten för en kvinna att avsluta en graviditet. Det ska vara stipulerat i svensk lagstiftning. Men vi står också upp för mänskliga rättigheter. Vi är inspirerade av Tyskland vad gäller konstitutionen, inte vad gäller abortlagstiftningen i övrigt.

Anf. 81 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik:

Fru talman!

(EBBA BUSCH (KD): Nu får du väl ändå ge dig; han är herr talman!)

Herr talman – ursäkta! Ebba Busch leder ett kristdemokratiskt parti. Det måste hon stå för. Hon har vänner ute i världen som på olika sätt försöker begränsa kvinnors rättigheter. Det är en del av Kristdemokraternas historia och tradition, och nu har de också skickat in ett yttrande där de beskriver hur de vill se den svenska abortlagstiftningen. Där står det mycket tydligt att det inte handlar om den konstitutionella delen utan om abortlagstiftningen. Man vill föra in rätten till liv som en motpol till rätten att göra abort.

Så ser inte jag på det. Men det gör Kristdemokraterna, och det har ni meddelat Sveriges riksdag. Är det inte rimligt att Ebba Busch får en fråga om detta? På vilket sätt ska svensk abortlagstiftning likna den tyska, enligt vilken det är olagligt att göra abort? På vilket sätt ska detta ske? Förklara det för kammaren och alla kvinnor där ute.

Anf. 82 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Svaret till Nooshi Dadgostar är: inte alls. Vi ska inte ha en situation där abort är förbjudet. Kristdemokraterna har i över 30 års tid stått bakom den abortlagstiftning som gäller i Sverige. Det är kvinnan och ingen annan som ska fatta det slutgiltiga beslutet om att fullfölja en graviditet eller inte, och detta ska stipuleras i lag.

Det är också detta som kommittén har kommit fram till och som vår representant i kommittén har ställt sig bakom. Alla åtta partier i Sveriges riksdag står bakom svensk abortlagstiftning, så också Kristdemokraterna.

Det vi har pekat på är att man skulle ha kunnat inspireras av FN-stadgan om mänskliga rättigheter, där frågan om liv och hälsa finns med. Vi hade alltså gärna sett att till exempel möjligheten till livsuppehållande insatser också hade funnits med, liksom rätten till vård vid svår sjukdom som cancer. Vi är ledsna för att detta inte har fått gehör.

Den här linjen är förankrad i KD:s partistyrelse. Vi står bakom rätten att avsluta en graviditet och svensk abortlagstiftning.

Anf. 83 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Vi är mitt uppe i oxveckorna, den tid då många, inte minst barnfamiljer, har svårt att få ihop ekonomin. Man får vända på varje krona för att få pengarna att räcka.

I valrörelsen lovades det att det skulle bli billigare att vara svensk. Man lovade att sänka elskatten. Men trots upprepade löften om just sänkning av elskatten har regeringen valt att göra tvärtom.

Förra året höjdes elskatten med 9,2 procent, och inför 2025 har den nu höjts med ytterligare 2,6 procent. Den här regeringen har valt att höja elskatten med motsvarande flera hundra kronor i månaden under de kallaste månaderna för en vanlig familj.

Min fråga till Ebba Busch är: Varför valde hon medvetet att höja elskatten i stället för att sänka den?

Anf. 84 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag ska försöka ge ett så seriöst svar som möjligt. Det handlar alltså om en indexering av elskatten, något som har skett varje år sedan någon gång på 1990-talet – Magdalena Andersson kan säkert svara på när. Det är alltså inte en aktiv höjning av elskatten.

Jag är verkligen inte emot att sänka elskatten, tvärtom. Vi har ett sådant förslag i beredskap också. Men för en normalstor villa med normalstor elkonsumtion skulle uppräkningsen innebära i runda slängar 300 kronor på ett år.

Det skulle få mycket större effekt om vi genomförde de åtgärder som den rödgröna regeringen inte var förmögen att genomföra. Vi genomför dem nu, och det innebär att vi får ut mycket mer effekt av den el som finns i systemet. Det är 60 åtgärder som vi har beslutat om som innebär jämnare tillförsel av el. Det har också gjort att vi nu, trots en av de värsta energikriserna, har haft lägre elpriser under förra året än året innan och totalt sett de lägsta elpriserna på fyra år. Det är resultatet av vår politik.

(Applåder)

Anf. 85 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Ett seriöst svar, sa Ebba Busch. Varför lovade man då att sänka elskatten?

Vi har i den här kammaren tidigare stoppat indexeringar. Vi visste om att det var en indexering. Ändå gick man i valrörelsen ut och lovade att sänka elskatten.

Trots de löftena har man nu två år i rad valt att höja elskatten. Det kan låta som om några hundralappar inte är jättemycket, men för en vanlig barnfamilj blir det mycket, särskilt när vi nu går in i oxveckorna.

Detta går inte att snacka bort. Det är ett medvetet val, ett val som har gett folk en högre elavgift än de borde ha.

Om det nu finns utredda förslag, kan Ebba Busch här och nu lova att hon kommer att infria sitt löfte om att sänka elskatten? Jag tror att svenska folket undrar om vallöften bara är sådant man ger och sedan struntar i eller om man faktiskt kommer att infria dem.

Anf. 86 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Vi har lovat, och vi levererar på område efter område. Det ska bli billigare att vara svensk. Det viktigaste för svenska folket och för barnfamiljer är inte att det sker på ett visst sätt utan att det gör skillnad i verkligheten.

Det gör ju skillnad om det är 300 kronor eller om det är väldigt mycket mer. Den här regeringen har nu kopplat greppet om inflationen, som har gått från 10 procent till under 2 procent. Vi har tack vare den här regeringen nu det lägsta skattertrycket på 50 år, primärt inriktat på dem med lägst inkomster och medelinkomster. Nu har vi också frigjort 50 miljarder mer till Kommunsverige till just vård, skola och äldreomsorg genom inflationsbekämpningen.

Vi har fått ned priset för att tanka familjens bil – från Muharrem Demiroks nivå på 28 kronor litern är bensinpriset nu nere under 18 kronor på många håll. Och vi rustar Elsverige. Det är det viktiga resultatet för Sveriges barnfamiljer.

(Applåder)

I detta anförande instämde Gudrun Brunegård (KD).

Anf. 87 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det är fascinerande att höra hur energiministern har svängt i retoriken när det gäller vindkraften. Från att ha talat om att stoppa Miljöpartiets stålskogar pekar hon nu ut sol och vind som det främsta skälet till låga elpriser 2024.

Men om man bortser från den förändrade retoriken och i stället fokuserar på praktiken återstår mycket att önska från energiministern. Jag har en lista på åtgärder som pekats ut av företag och experter som nödvändiga för att klara elektrifieringen:

1. Att tidigarelägga det kommunala vetot. Det finns en färdig utredning om detta i ministerns byrålåda.
2. Att ge tillbaka Försvarmakten uppdraget att verka för samexistens med vindkraften.
3. Att sätta upp konkreta, siffersatta planeringsmål till 2030 och 2035.
4. Att bygga ut stamnätet till havs, så att vi får mer vindkraft.

Kan ministern ge besked om dessa åtgärder?

Anf. 88 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag har inte svängt. Jag är fortfarande emot Miljöpartiets stålskogar. Vi ska inte byta ut den svenska gröna skogen mot gigantiska stålskogar och tro att det kommer att lösa Sveriges konkurrenskraft eller behovet av inte bara el utan också effekt. Vi behöver vindkraft, och den kan hjälpa till att pressa priset när det blåser, men vi måste säkra baskraften på annat sätt.

Vad gör vi då för att bana väg för vindkraft? Nu vet ju ganska många vad vi gör för kärnkraft. De 60 åtgärderna tycks vara lite för svåra för folk att fatta, åtminstone för en del i oppositionen, men de är viktiga, så jag nämner dem igen. Det handlar om mer pengar till länsstyrelserna för att minska handläggningstiderna och mer pengar till Regeringskansliet för att öka handläggningstempot. Nu genomför vi fastighetsskatter som ska ge kommunerna ett ekonomiskt incitament att säga ja, och vi lämnar öppen dörr-systemet, som har gjort att Försvarsmaktens synpunkter har kommit in alldeles för sent i processer som har gällt havsbaserad vindkraft. Detta är bara några av sakerna.

Anf. 89 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Fredagen den 13 december klockan 14 hölls en pressträff om ett nytt tillståndssystem för havsbaserad vindkraft. Man kan fundera på varför regeringen tycker att just Luciadagens eftermiddag var ett bra tillfälle för detta. Kanske var det för att man visste att förslaget skulle mötas av hård kritik från branschen.

Energiföretagen, Svensk Vindenergi med flera gick ut och uppmanade regeringen att sluta sätta upp hinder för vindkraften. Man konstaterade: ”De sammantagna konsekvenserna av den förda politiken riskerar att leda till att utbyggnaden av elproduktion äventyras i Sverige inom överskådlig tid.”

Tar Ebba Busch dessa varningar på allvar? Kan hon ge besked om att de åtgärder som jag nämnde, som också efterfrågas av företag och experter, kommer att bli verklighet?

Anf. 90 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Vi ska göra det som är bra för Sverige. Vi ska göra det som löser Sveriges problem. Jag kan lova Daniel Helldén att vi har haft mycket noga och detaljerade samtal med Försvarsmakten om vad deras behov är för att de ska kunna försvara Sverige och vilka kreativa lösningar som kan sättas in för ökad samexistens. Den dialogen kommer att fortsätta. Där kan jag alltså svara ja, men vi kommer inte att tumma på rikets säkerhet.

Sverige har ett planeringsmål och ett leveranssäkerhetsmål. Det har vi inte haft tidigare. Men jag kommer inte att hitta på en fantasisumma till 2030 utan att vi har fått ordning på grunden. Då kanske vi kan börja precisera detta. Det är jag helt öppen och rak med.

Nu har vi ju olika politiska färger, men notera att det är ett blått regeringsunderlag som klarar av att leverera ökade incitament för vindkraft. Men vi tror på teknikneutralitet och premierar det som Sverige behöver, inte ett enskilt kraftslag.

I detta anförande instämde Gudrun Brunegård (KD).

Anf. 91 DANIEL HELLDÉN (MP):

Herr talman! Över 350 000 enskilda skogsägare äger tillsammans hälften av all produktiv skogsmark i Sverige. Det är en unik mångfald. Men den mångfalden återspeglas inte i skogsbruket, där kalavverkningar fortsätter att dominera. Myndigheterna kallar situationen för ett marknadsmisslyckande. Det saknas nämligen oberoende rådgivning, och i princip all rådgivning som enskilda skogsägare kan få utgår från målet att man ska leverera billiga råvaror till skogsindustrin.

Många tror i dag att de inte har något annat val än att kalavverka för att tjäna pengar på sin skog. Samtidigt finns det en växande rörelse bland enskilda skogsägare som vill övergå till mer naturnära skogsbruk och överge de stora kalhyggarna. De ser en möjlighet att förbättra sin lönsamhet och bruka sin skog mer hållbart på köpet.

I Jämtland svarade över hälften av 750 tillfrågade skogsägare att de var intresserade av att bruka sin skog hyggesfritt. Nyligen drev medlemmarna i Södra Skogsägarna igenom att föreningen ska erbjuda hyggesfrirådgivning.

I stället för att stötta dessa skogsägare motarbetar regeringen dem. Förslagen för att underlätta för skogsägare att ställa om till mer hållbara metoder lyser med sin frånvaro i regeringens skogsutredning.

För Miljöpartiet är frågan inte *om* skogen ska brukas utan *hur*. Vi vill se en politik för ett mer lönsamt, hållbart och rättssäkert skogsbruk för Sveriges 350 000 enskilda skogsägare. Vi förväntar oss att regeringen lyssnar på dem i stället för att prioritera de stora skogsbolagens vinster över allt annat.

(Applåder)

I detta anförande instämde Janine Alm Ericson och Amanda Lind (båda MP).

Anf. 92 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Jag tänkte att vi skulle tala lite om detta med grön baskraft, Daniel Helldén, som Helldén ofta talar om. Det låter ju som någonting som jag skulle kunna uppskatta både morgon, middag och kväll. Men jag blir lite fundersam när jag försöker förstå och granska detta. Jag undrar om inte MP behöver vara tydliga gentemot sina väljare – och kanske också gentemot svenska folket – med vad detta innebär i praktiken.

Jag ska ge ett exempel. Miljöpartiet vill se gasturbiner som är drivna med förnybara bränslen men vill att jordbruket ska vara ekologiskt och motarbetar jord- och lantbrukare, enligt min åsikt. Tyskland står ofta som MP:s föredöme. Man är en stor producent av biogas och biomassa. Det är bra, men där går hela 6 procent av landets yta åt till energigrödor. Samtidigt saboterar MP aktivt för svenska bönder. Därför undrar jag lite grann: Hur ska detta gå till? Är mina farhågor kring den gröna baskraften fel? Vi kan inte riskera industrins omställning och vårt välbefinnande.

Anf. 93 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det som skadar svensk industris tillväxt och utveckling framåt är att regeringen har kört fast i spåret med ny kärnkraft. Det enda vi vet är att ny kärnkraft inte kommer att komma förrän om drygt 20 år, om ni över huvud taget skulle lyckas med någonting. Och pratet om nya

reaktorer som det ska tas spadtag för är bara en fråga om kejsarens nya kläder, skulle jag säga.

Vad vi behöver göra är att arbeta med det vi har – alla remissinstanser pratar om att det är det som behövs. Vindkraft, solkraft och vattenkraft är det centrala. Till detta behövs det gröna baskraft. Vi behöver också energi-effektivisering – det är helt nödvändigt för att klara denna ekvation.

Grön baskraft innebär bland annat gasturbiner. Det innebär att man använder batterier. Det innebär att man använder de system som bland annat Hitachi i Ludvika utvecklar och som nu beställs från Tyskland.

Anf. 94 EBBA BUSCH (KD) replik:

Herr talman! Men det jag är orolig över är: Ska vi börja använda odlingsbar mark, i en tid då vi behöver öka vår självförsörjning, till att elda gasturbiner? Det är detta som jag inte får att gå ihop.

MP vill se mer effekt och flexibilitet i vattenkraften – det vill jag också. Men man motsätter sig samtidigt bättre villkor för vattenkraften. Det går inte ihop. Man vill se mer effekt och flexibilitet i kraftvärmen. Men under de föregående åtta åren motarbetades kraftvärmen, och 3 000 megawatt kraftvärme lades ned. Det var bland annat ny skatt. Flera nya verk, som i min hemstad Uppsala, valde att inte bygga någon turbin alls utan att endast leverera värme. MP vill ha batterier men vill inte ha de gruvor som krävs för omställningens metaller och mineraler. I stället blir vi då fortsatt beroende av länder som Kongo och Kina.

Detta går alltså inte ihop. Jag är gärna med och diskuterar förutsättningar för mer baskraft, vind, sol och vatten, som en del av detta. Men det hänger inte ihop. Man levererar A-delen men inte B-delen.

Anf. 95 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Jag kan då tillägga att Vattenfall också håller på med pumpkraft, vilken är en del av detta, som man kan se och som kan skickas in när vi behöver effekten, för det är det vi behöver.

Ebba Busch försöker få det att låta som att det inte finns möjlighet att klara den effekt som behövs när det inte blåser tillräckligt mycket. Det är fullt möjligt. Det visar också energiministerns egna expertmyndigheter.

Men det är jätteroligt att ministern pratar om att vi skulle skada jordbruket i detta. Jag tänker på dessa gasturbiner som man kan ha och där man kan skicka in energi, effekt, precis när det behövs, vilket är poängen. Man håller på att utveckla dem för vätgas, som man då laddar med den el som man får när det blåser mycket. Då kan man få den överföringen.

Sedan är det sant att man också kan driva dem med biogas, vilket är fullt möjligt redan i dag. Men det är inte det som är själva poängen, utan poängen är att man ska kunna flytta energin från ett tillfälle till ett annat. Detta vill inte regeringen ägna sig åt.

Anf. 96 JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Brain rot – eller hjärnröta – utsågs till ett av 2024 års internationella nyord. Det beskriver tillståndet när människor fastnar framför det oändliga flödet i sociala medier med giftiga algoritmer. Ni kanske märkte det själva under julmyset när ni såg hur skärmarnas uppmärksamhet stal fokus från farmor, från julbordet eller kanske till och med från Kalle Anka.

Vi befinner oss i en skärmpandemi. Unga sitter uppemot sju timmar per dag bakom skärmen – detta efter skoltid. Sanningen är den att den galopperande skärmtiden bland unga är en stor källa till gräl mellan föräldrar och barn. Skärmtiden går ut över ungas mentala och fysiska hälsa. Det sänker deras skolresultat när Tiktokflödet konkurrerar med uppmärksamheten i klassrummet.

Vi ser också hur sociala medier-plattformar används på ett sätt så att de skapar mycket, mycket allvarliga situationer för unga kvinnor, som far illa. De hetsas till sjuka kroppsideal och garanterat ofta också till mental ohälsa. Vi ser hur dessa plattformar används för att begå mycket, mycket grova brott och till att rekrytera unga för att utföra farliga handlingar eller mord.

Det är nu inte bara vuxenvärlden som reagerar. Många unga inser också att det inte kan fortsätta så här. De flesta som sitter med mobilen hela natten tycker att de gör fel, men de kan inte riktigt sluta. Men vi ser också att nätjättarna inte tar sitt ansvar. De vill gärna se mer av hjärnröta, och vi andra vill se någonting annat.

Sverige måste gå vidare med kraftfulla åtgärder på detta område, precis som Australien och Frankrike, för att stötta föräldrarna i att sätta hälso-samma gränser. Liberalerna, herr talman, kommer att fortsätta att kämpa för nattlås på mobilen, reglering av beroendeframkallande algoritmer och en skola som går från skärm till pärm. Framtiden ska inte stavas hjärnröta. Den ska stavas kreativitet och aktivitet.

(Applåder)

Anf. 97 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Bara häromdagen kunde vi se en kartläggning i SVT som visade att våld i låg- och mellanstadieskolor har ökat med 60 procent de senaste fem åren. Vi har fått höra chockerande vittnesmål från skolor, där gravida lärare har sparkats i magen så att de har fått missfall och där lärare sjukskrivit sig på grund av våld. Vi är mil ifrån Jan Björklunds ”ordning och reda i skolan”. Frågan är vad regeringen gör i det här läget.

Skolan måste mycket tidigare fånga upp stökiga och utåtagerande elever och ge dem det stöd som krävs men också skapa lugn och ro i klassrummen.

Min fråga till Johan Pehrson är om han är beredd att göra det som krävs i skolan för att få ordning och reda i klassrummet och inte bara fokusera på digitala hjälpmedel.

Anf. 98 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Tack, Muharrem Demirok, för den viktiga frågan!

Det enkla svaret är ja. Det är helt nödvändigt att se till att skolan kommer tillbaka till grunderna. Det är viktigt att visa att det är rektorer och lärare som bestämmer i klassrummet och att se till att det blir lättare att få elever som stör att omgående lämna klassrummet för att möta trygghets-team och sociala team som jobbar med den underliggande problematiken. Det är viktigt att möjliggöra för fler speciallärare och för fler och mindre undervisningsgrupper. Om det är riktigt illa ska det vara möjligt med akut-skolor pronto, för det kanske inte riktigt räcker att skicka hem de här ungarna till en familj som kanske är dysfunktionell.

Detta ska stärkas, och vi behöver se till att man backar lärarna så att de kan få bestämma i klassrummet. Det är centralt. Vi kommer inte heller undan att vi måste fokusera på grunderna i undervisningen och bli bättre på att se till att ungarna i tidiga år lär sig läsa, räkna och skriva. Därför lägger vi om både läroplaner och lärarutbildning för att se till att skolan i Sverige blir en skola i världsklass.
(Applåder)

Anf. 99 MUHARREM DEMIROK (C) replik:

Herr talman! Det görs mycket i skolan, säger Johan Pehrson. Det vi ser runt om i landet säger det motsatta: Det görs alldeles för lite. Lärare sägs upp, och allt det som är stödresurser runt lärarna minskar runt om i hela Sverige.

Akutskolor för att kunna lyfta ut de elever som stökar till det kan vara ett hjälpmedel, men det är en tillfällig disciplinär åtgärd. Resursklasser, alltså att faktiskt plocka bort de elever som behöver komma ut ur klassrummet för att skapa långsiktig hållbarhet och trygghet i klassrummet, är någonting annat. Det är att gå tillbaka till ordning och reda och att börja prata om det som faktiskt en gång i tiden funkade i svensk skola. Det är någonting som efterfrågas.

Trots alla de fina orden om saker som händer sker det alltså alldeles för lite. Det visar också siffrorna och kartläggningarna.

Frågorna återstår: När kommer pengarna, när kommer verktygen och när kommer ansvarstagandet för att återuppliva Jan Björklunds ”ordning och reda i skolan”?

Anf. 100 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Det är riktigt att vi just nu ägnar oss åt att återreglera den svenska skolan, för kommunaliseringen som kombinationen Centerpartiet och Socialdemokraterna genomförde, med alltför fria tyglar för friskolor, har blivit en giftig cocktail som lett till för mycket av pedagogiskt undermåliga experiment. Barnen har drabbats och likaså ordningen i klassrummet. Det är därför vi i nuläget jobbar med möjligheten till fler halvklasser, att kolla på maxtak, att återreglera lärarnas arbetstid och mängder av andra åtgärder för att skapa stadga, styrning och struktur i klassrummet med fokus på grunderna.

Jag vill också lyfta fram det centrala i att vi var emot detta. Vi tyckte att Sverige skulle ha en statlig skola för att ha en bättre likvärdighet. Kommunaliseringen innebar att det blev 290 huvudmän, och det har inte tjänat den svenska skolan väl. Det finns för många skolor som snålar på skolverksamheten. Lösningen när det gäller detta är att vi jobbar med en lägsta skolpengsnorm. Det är också ett arbete som regeringen och Liberalerna driver för ökad likvärdighet.

Anf. 101 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Den senaste tiden har det publicerats allvarliga rapporter om fast fashion-företagen Shein och Temu. Det handlar om utnyttjande av arbetare och om kemikalier som kan utgöra stora hälsorisker för både vuxna och barn. Onlinehandeln från Kina har vuxit explosionsartat sedan covidpandemin, och kontrollerna har inte hållit jämna steg.

Vi i Miljöpartiet har länge drivit ett arbete mot fast fashion i både regering och riksdag, inte minst genom vår Europaparlamentariker Alice Bah Kuhnke. Jag blev därför glad när klimatministern nyligen gick ut med ett förslag om att stoppa importen från Shein och Temu. Ministern berättade att Liberalerna nu skulle driva frågan mot övriga partier i regeringssamarbetet.

Här skulle jag vilja hjälpa till. I morgon lägger vi fram ett utskottsinitiativ baserat på Liberalernas förslag. Om Liberalerna röstar för det går det mycket sannolikt igenom, och då måste regeringen agera på detta.

Min fråga till Johan Pehrson är därför om Liberalerna kommer att rösta för sitt eget förslag i morgon.

Anf. 102 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Jag är glad över att Miljöpartiet vill stödja Liberalerna. Denna skräpkonsumtion driven av kinesiska företag smutsar ned vår miljö och skadar vår hälsa. Reportagen är ganska omfattande om de vidriga arbetsförhållanden som människor i Kina lever under för att producera det här alltför ofta rena skräpet.

Jag har sagt att vi i Liberalerna kommer att ta upp detta med regeringen. Vi kommer att se till att vi jobbar med det här inte minst på EU-nivå, där en hel del arbete redan görs för att möta den kinesiska dumpningen av allsköns varor. Vi ska arbeta med det inte minst för att se till att vi också jobbar med att säkra svensk energiteknik samt svensk och europeisk fordonsindustri.

Vi jobbar så i regeringen, så jag kanske inte kan lova att vi återkommer och röstar för detta miljöpartistiska initiativ i riksdagen i morgon. Jag är dock glad över att ni har ögonen på bollen.

Anf. 103 DANIEL HELLDÉN (MP) replik:

Herr talman! Det är ju bra att Liberalerna tänker driva detta i EU. Det är fler som gör det, och vi gör det.

Jag förstod förslaget som att klimatministern ville driva det här i Sverige, därför att vi kan införa förbud. Det finns många andra länder inom EU som har gjort ett stort arbete på det här området. Vi kan göra saker så att våra konsumenter inte skadas, och vi kan också se till att dessa produkter inte skickas runt världen och bränns upp någonstans långt ifrån oss.

Moderaterna motsatte sig förslaget att driva detta samma dag som det presenterades och ville bara vänta in EU. Men här har Liberalerna en chans att på riktigt få stöd gentemot de andra regeringspartierna. Såvitt jag vet ingår inte konsumentpolitiken i Tidösamarbetet.

Anf. 104 JOHAN PEHRSON (L) replik:

Herr talman! Det är korrekt, men konsumentpolitik ingår däremot väldigt mycket i regeringssamarbetet och då måste man ju bereda dessa frågor tillsammans med de andra partierna. Det är det som gör det så viktigt att man jobbar både strukturerat och med stark framdrift i ett regeringssamarbete. Liberalerna har lagt fram de här förslagen och hoppas kunna få stöd för att jobba med ett nationellt förbud mot PFAS-ämnena i kläder och att förbjuda import från de här plattformarna. Det är ju andra, som kanske har ännu värre arbetsvillkor, som producerar det jag nyss kallade för något i närheten av skräp.

Vi hoppas kunna få med oss hela regeringen i detta. Det är centralt att vi minskar denna skräpkonsumtion och denna bisarra fast fashion – man måste ju få byta skjorta ibland, men inte i den här omfattningen.

Vi är beredda att vidta åtgärder, och jag hoppas att regeringen kommer att återkomma med lagförslag som riksdagen kommer att kunna rösta igenom.

Partiledardebatten var härmed avslutad.

§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2024/25:281

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:281 Utförsäljning av statliga bolag
av Linus Sköld (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 28 januari 2025.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 19 december 2024

Finansdepartementet

Elisabeth Svantesson (M)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

Interpellation 2024/25:313

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:313 Humanitära och människorättsliga insatser
för den palestinska befolkningen

av Johan Büser (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 31 januari 2025.

Skälet till dröjsmålet är att Statsrådet Dousa har andra åtaganden.
Stockholm den 13 januari 2025

Utrikesdepartementet

Benjamin Dousa (M)

Enligt uppdrag

Klas Molin

Expeditionschef

§ 3 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2024/25:FPM12 Förordning om en gradvis start av driften av EU:s in- och utresesystem COM(2024) 567 till justitieutskottet

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2024/25:73 till kulturutskottet

Skrivelser

2024/25:77 till socialutskottet

2024/25:78 och 79 till socialförsäkringsutskottet

EU-dokument

COM(2024) 567 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 7 mars*.

COM(2024) 576 och 577 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 10 mars*.

§ 5 Infektion med marburgvirus och ändring i smittskyddslagen

Socialutskottets betänkande 2024/25:SoU25

Infektion med marburgvirus och ändring i smittskyddslagen (prop. 2024/25:63)

föredrogs.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.

(Beslut fattades under § 6.)

§ 6 Beslut om ärende som slutdebatterats vid dagens sammanträde

SoU25 Infektion med marburgvirus och ändring i smittskyddslagen

Kammaren biföll utskottets förslag.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 11.59 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.30, då statsminister Ulf Kristersson (M) skulle lämna en återrapport från Europeiska rådets möte.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.30.

§ 7 Återrapportering från Europeiska rådets möte den 19 december

Anf. 105 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Det är roligt att vara tillbaka i riksdagen igen, och det för andra gången i dag.

Europeiska rådet träffades den 19 december förra året. Mötet handlade till största delen om kriget mot Ukraina och om EU:s fortsatta stöd till Ukraina. Vi talade också om EU:s vidare roll i världen. Det antogs inga nya slutsatser om detta, utan det hölls en bredare diskussion inför kommande möten. Migrationsfrågan var åter på dagordningen, och jag deltog också i ett separat möte i den krets av likasinnade länder som driver på här. Vi fokuserade framför allt på frågan om återvändande för dem som har fått avslag på sin asylansökan men som i dag ändå stannar kvar i EU.

Herr talman! Rysslands anfallskrig mot Ukraina var återigen huvudfrågan på Europeiska rådet, och det av helt uppenbara skäl. President Volodymyr Zelenskyj deltog den här gången på plats i Bryssel och redogjorde rätt detaljerat för sin syn på situationen på marken. Diskussionen både med och utan president Zelenskyjs deltagande präglades väldigt tydligt av det kända okända, det vill säga den faktor som vi ännu i fem dagar inte vet så mycket om. Det handlar om den nya amerikanska administrationen, som tillträder på måndag i nästa vecka.

Bland EU-länderna lägger vissa mest tonvikt vid att Europa kommer att behöva anpassa sig efter USA, att vi i EU noga måste förhålla oss till den nya verklighet som kan skapas av en eventuell omläggning av den amerikanska Ukrainapolitiken. Andra länder, inklusive Sverige, Norden, de baltiska staterna och rätt många andra, håller med om betydelsen av det transatlantiska samarbetet och USA:s vägval, men är samtidigt tydliga med att Europas länder i vilket fall som helst måste vara beredda att både ta ett större ansvar för vår egen militära och civila säkerhet och kunna säga att vi är beredda att göra mer för Ukraina så länge som det krävs. Här står vi ännu en tid i ett lite osäkert läge, men vår ståndpunkt är kristallklar.

Vi hör till dem som tillsammans med andra visar vägen med en Ukrainaram på sammanlagt 75 miljarder kronor, som ger långsiktighet och förutsägbarhet i stödet till Ukraina, samtidigt som vi rustar både vårt militära och vårt civila nationella försvar.

Diskussionerna i Bryssel kretsade också kring leveranser av avancerade luftförsvarssystem, ammunition och annan militär utrustning – allt det som är helt avgörande för att stärka Ukrainas försvar i ett speciellt och svårt läge. Sverige betonade tillsammans med flera andra behovet av att stötta Ukrainas energisektor och den civila infrastrukturen, som har drabbats hårt av konflikten. Inte minst sker det när Ryssland riktar sina attacker specifikt mot energiinfrastruktur under vintern.

Herr talman! Diskussionen om EU:s roll i världen var som sagt övergripande, och det är en väldigt övergripande fråga. Vilken geopolitisk roll ska EU spela i alla andra delar av världen? Den syftade inte heller till att lägga fast en ny inriktning, utan det var en lite friare diskussion där vi kunde höja blicken från de exakta formuleringarna i en slutsatstext, så som det annars lätt blir.

Diskussionen tog avstamp i rådande säkerhetsläge. Det kanske bäst kan sammanfattas med orden ekonomi och samarbete. Det finns en tydlig koppling mellan å ena sidan europeisk ekonomi, europeisk konkurrens-

kraft och graden av europeisk framgång och å andra sidan Europas samlade globala genomslag och att det finns en ganska självklar koppling därmed. Underskatta alltså inte hur viktigt det är att Europas konkurrenskraft nu ses som en förutsättning för ett långsiktigt europeiskt inflytande i världen. Det gäller inte minst i en värld som alltmer handlar om asiatiska ekonomier på den ena sidan och om amerikansk ekonomi på den andra sidan.

Föga förvånande underströk jag betydelsen av EU:s handelsagenda, att vi står upp för frihandel, att det här betyder mycket för ekonomisk utveckling men att det också har stor betydelse för EU:s relation till helt andra delar av världen inklusive det globala syd, som vi allt oftare talar om. Mercosuravtalet är ett tydligt exempel på detta.

När det gäller samarbete med övriga världen lyfte jag fram det transatlantiska samarbetet med USA och Storbritannien och att det förblir EU:s allra viktigaste nära samarbetspartner. Efter brexit finns det ibland en tendens att glömma Storbritannien. Det var verkligen inte EU:s fel att briterna lämnade EU, men det ligger i EU:s intresse att ha så täta band som möjligt med Storbritannien. Det gäller inte minst nu när den nya brittiska regeringen under Keir Starmer's ledning så tydligt signalerar en vilja till en nystart i relationerna mellan Storbritannien och EU. Vi ska vara starkt för detta.

Den svenska linjen är att vi ska samarbeta med allierade och likasinnade därför att ensam inte är stark, och detta gäller också EU.

Andra fokuserade, inte heller helt förvånande, på Latinamerika. Det finns språkliga historiska skäl för det. Ytterligare andra fokuserade mycket på det globala syd, inte minst för behovet av att markera att vårt intresse för dem är en förutsättning för att de ska förstå våra synpunkter på Rysslands agerande mot Ukraina.

Allt hänger ihop. EU kan inte göra allt överallt. Det vet vi. EU kan inte heller enas om att göra allt överallt. Men att EU måste vara framgångsrikt och relevant för att ha geopolitisk betydelse är helt uppenbart.

Låt mig säga något om Kina. Relationen till Kina skulle i sig kunna behöva ett helt möte, och det har vi haft ett par gånger under den tid som jag har varit statsminister. Det har varit intressant båda gångerna, och mötena har haft kända europeiska ingångar av olika slag.

Denna gång fokuserade vi på några specifika delar i Kinapolitiken. Dels gällde det Kinas stöd till Rysslands krig mot Ukraina, vilket är den återkommande och allra mest kritiska delen av vår relation till Kina just nu. Kina är en möjliggörare av Rysslands krig mot Ukraina. Det är allvarligt, och det påpekar europeiska ledare gång på gång i olika möten med Kina. Det påpekade även Benjamin Dousa när han nyligen var i Peking. Dels gällde det Kinas och USA:s handelsrelationer och hur de kan påverka EU.

Vi talar mycket om risken för ökade tullar mellan USA och Europa, och det är problematiskt nog. Var Sverige står i den frågan vet alla. Vi är enkelt uttryckt emot tullar och för frihandel. Detta är en gemensam europeisk kompetensfråga.

Den andra stora frågan är vad som kommer att hända vid ett eventuellt handelskrig mellan USA och Kina. Det är en fråga för dessa båda länder, men om detta skulle inträffa kan det också få betydande konsekvenser för Europa. Ett stort handels- eller produktionsöverskott i Kina kan landa i

Europa. Här finns det betydande kortsiktiga och långsiktiga frågeställningar.

Hur vi kan samarbeta med USA respektive Kina där det finns gemensamma intressen – till exempel när det gäller klimatet – är en otroligt viktig fråga. Jag tror att vi kommer att få anledning att återkomma till Kina när den nya amerikanska administrationens Kinapolitik blir lite klarare.

Herr talman! Den fruktansvärda situationen i Mellanöstern diskuteras naturligtvis länge och noga och efter samma linjer som vid tidigare möten. Texten på bordet antogs utan ändringar, och den antyder ganska exakt – nästan ord för ord – vad som är den gemensamma europeiska positionen.

När det gäller den störtade Assadregimen i Syrien var det för tidigt att dra några fasta slutsatser. Alla var varsamma. Det finns en del positiva tecken, men det finns utan tvekan även stora risker. Det finns historiska tecken på detta, men jag tror att alla avvaktar lite.

Flera – även jag själv – noterade att vi lever i en tid som är fylld av disruptiva händelser. Ena veckan har vi en halv statskupp i en stabil demokrati som Sydkorea. Nästa vecka faller en 50 år gammal, avskryvård diktatur i Syrien. I båda fallen var det knappt någon som kunde förutse denna dramatik.

Många betonade vikten av en fredlig maktövergång i Syrien samt vikten av respekt för mänskliga rättigheter och minoriteters rättigheter. Flera varnade också för risken för nya migrationsströmmar.

Herr talman! Migrationsaspekten av regimskiftet i Syrien berördes också vid ett förmöte om migrationsfrågor som ägde rum precis innan Europeiska rådets möte inleddes. I detta möte deltog ett antal kärnländer när det gäller en ny migrationspolitik, bland annat Danmark, Italien och Sverige, samt Ursula von der Leyen. Fokus för diskussionen låg på hur vi bättre kan samarbeta för att de som inte har rätt att fortsätta uppehålla sig i Europa ska lämna Europa och inte bli kvar i växande skuggsamhällen, som ju Sverige har större erfarenhet av än ganska många andra länder.

I snitt stannar 80 procent av dem som får ett återvändandebeslut. Jag säger detta för att ge er en känsla. Av dem som får avslag på sin asylansökan stannar alltså i snitt 80 procent ändå kvar på europeisk mark. Detta är ju ett misslyckande av en proportion som är svår att överblicka. Det betyder i praktiken att det i många länder inte har någon betydelse om man får ett ja eller nej. Det underkänner hela migrationspolitiken. Det säger sig självt att detta är helt ohållbart. I Sverige har vi som bekant mycket lägre siffror nu.

Ett beslut om återvändande måste följas. Vill vi i Europa ha en fungerande och ordnad migrationspolitik måste vi komma till rätta med återvändandefrågan.

Den svenska positionen här är glasklar. Det är tydligt att flera andra EU-länder har tagit intryck av Sveriges omläggning av migrationspolitiken och av att det faktiskt går att lägga om migrationspolitiken. Det finns inte någon naturlag som gör att man måste ha en misslyckad migrationspolitik. Det finns många och svåra frågor här, och detta påverkas utan tvekan av globala händelser, men det går att styra även migrationspolitiken.

Det här ökar vår trovärdighet i diskussionerna och gör att andra länder lyssnar när länder som Sverige, Danmark och Italien pratar. Det är också tydligt, tycker jag, att EU-kommissionen tar intryck av detta. Det är ett helt

annat tonläge både från kommissionen och från en stor majoritet av EU:s medlemsländer när det gäller den här frågan just nu.

Kommissionens ordförande deltog, som jag sa, i detta möte. Hon informerade oss om att förslag till en ny återvändandeförordning ska presenteras under våren, troligen under mars månad.

Jag följde själv upp detta möte och dessa samtal dels på ett separat möte med Italien, Grekland och Finland dagarna före jul uppe i finska Lappland, dels i ett samtal i Wien med den nya EU-kommissionären för migrationsfrågor, Österrikes förre finansminister Magnus Brunner. Förenklade procedurer, prioriteringar mellan olika fall, ömsesidigt erkännande och så kallade återvändandehubbar var på bordet i dessa diskussioner.

Sverige säger inte nej till något alternativ. Vi inser att nya metoder och nya lösningar kommer att behövas. Låt oss med öppet sinne pröva vad EU:s länder skulle kunna enas om.

Vi är tydliga med att vi måste arbeta hårt och på bred front för att använda det faktum att Europas länder nu är mer enade än tidigare. Det finns momentum i Europa just nu.

Med det, herr talman, ber jag att få avsluta återrapporten från mötet.

Anf. 106 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr talman! I det allvarliga säkerhetsläge vi befinner oss i är EU-samarbetet viktigare än någonsin. Ett EU som håller samman är avgörande för både Sveriges och Europas säkerhet. Samarbete mellan de krafter som vill EU väl är inte bara nödvändigt utan också vägen framåt för att stärka stabiliteten i vår region. Det vore bra för Sverige och för EU.

Rysslands skoningslösa krig mot Ukraina fortsätter. Precis före EU-toppmötet bevittnade vi en del av Rysslands brutala strategi att slå ut Ukrainas energiförsörjning och annat inför vintern. Som statsministern nämnde är kriget verkligen närvarande och har snart pågått i tre år. Det är påtagligt närvarande inte minst för människor och soldater som varje dag kämpar i skyttegravarna för Ukrainas självständighet och Europas frihet.

Samtidigt står vi inför en ny politisk verklighet med en ny amerikansk administration under Donald Trump. Det framtida amerikanska stödet till Ukraina är högst osäkert. Det finns en risk för handelskrig och för att den regelbaserade världsordningen ersätts av den starkes rätt. Jag tänker inte minst på Trumps uttalanden om Grönland, som direkt rör frågor om säkerheten kring EU:s yttre gräns. Där var statsministern lite sen med att markera.

Utvecklingen i Syrien finns också med här. Vi ville att statsministern skulle uttrycka att man stöttar de demokratiska krafterna, som vill bygga demokrati i Syrien, men också upprätthålla att EU implementerar migrationspakten. Vi vill ju inte ha en ny flyktingkris. Här ville vi att statsministern skulle efterlysa en gemensam säkerhetsbedömning inom EU.

Drev statsministern under EU:s toppmöte på för en EU-gemensam plan för hur vi ska hantera vår säkerhet och handel och klara vår yttre gräns, inte minst i relation till den nya amerikanska administrationen? Och drev statsministern på gällande hur vi ska hantera implementeringen av migrationspakten och gemensamma säkerhetsbedömningar?

Prot. 2024/25:56
15 januari

*Återrapportering från
Europeiska rådets
möte den 19 december*

Anf. 107 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag håller naturligtvis med om mycket när det gäller vikten av att EU håller samman. En av de stora – men inte självklara – bedrifterna efter den 24 februari 2022 är att EU:s länder har hållit samman mycket bättre än vad Ryssland hade kunnat förvänta sig. EU och USA har också hållit samman mycket bättre än många hade förväntat sig. Man bör inte ta det för givet, och det var nog ingen som gjorde det den 24 februari 2022, men det finns ett stort värde i detta.

Jag kan försäkra att jag drev på väldigt hårt både för genomförande av migrationspakten och för att migrationspakten inte kommer att räcka. Den är en bra grund för att göra ännu mer och använda momentum, så jag drev på hårt. Jag tycker att vi har ett otroligt bra samarbete med inte minst Danmark, Italien och Österrike i dessa frågor. Det handlar om att driva på, samla stöd och se till att de länder som själva inte är så intresserade eller påverkade av migrationsströmmar just nu inser värdet av detta.

Det var ingen slump att Finlands statsminister Petteri Orpo samlade just Sverige, Finland, Grekland och Italien för att titta på problematiken när det gäller den yttre gränsen. Grekland och Italien har ju länge haft mycket väl kända problem med sin yttre gräns mot norra Afrika. Finland har nu ganska uppmärksammade problem med instrumentalisering av flyktingar längs den långa finska gränsen mot Ryssland. Jag tycker att det är värdefullt att man förstår varandras problematik och kan samarbeta i gränsfrågor.

När det gäller Syrien tror jag att alla var överens om att avvakta och se vad som händer där. Det går inte att göra några säkerhetsbedömningar ännu. Alla är svagt förhoppningsfulla men ser risker, och alla är helt medvetna om att vi måste göra en gemensam bedömning av Syrien men att det är för tidigt att göra detta just nu.

Anf. 108 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr talman! Diskussionen om EU:s roll i världen stod på dagordningen. Vi kan plocka in ytterligare en del av världen som statsministern också nämnde, nämligen kriget i Gaza.

Enligt FN-rapporter har över 45 000 palestinier dödats, varav de flesta kvinnor och barn, och i detta läge kan Sveriges statsminister inte ens förmå sig att uttala att Israels våld är oproportionerligt. Det tycker jag är ganska svagt.

Vi har länge drivit på för att Sverige ska kräva en omedelbar vapenvila och stopp för dödandet av civilbefolkningen i Gaza. Hur tycker statsministern att regeringen har agerat för och tagit sig an detta, och hur agerade statsministern på EU-toppmötet?

Avslutningsvis: Sverige har en tillväxt i bottenligan, 25 procent av Sveriges unga saknar jobb, 70 000 fler har blivit arbetslösa sedan regeringen tillträdde och många vanliga familjer har svårt att få ekonomin att gå ihop. Det är ganska uppenbart att Sverige har misslyckats med den ekonomiska politiken och att det saknas en plan för Sverige.

Hur tycker statsministern att han kan driva Sveriges intressen i EU mot denna bakgrund?

Anf. 109 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Först vill jag säga att Socialdemokraternas inrikespolitiska gnabbande i Sverige inte var ett ämne på Europeiska rådets möte, bara för att få det sagt. Vi ägnar oss åt andra saker på sådana möten.

Däremot är det, med till exempel Draghirapporten och Lettarapporten som grund, alldeles riktigt att Europas konkurrenskraft är otroligt viktig för att Europa ska ha en stark röst i resten av världen. Gnabbande av inrikespolitisk karaktär sysslar vi dock inte med på Europeiska rådets möten.

När det gäller Gaza var det, som jag sa, ungefär som det brukar vara. Vi är överens om de stora dragen: att Israel har en skyldighet att följa folk-rätten, att det humanitära stödet måste öka, att gisslan måste frigges alldeles omedelbart och att den långsiktiga lösningen ligger i att finna en tvåstats-lösning.

Vi hade också en lång diskussion som följde precis de mönster som Europeiska rådet brukar följa i alla Mellanösternfrågor.

Anf. 110 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr talman! Tack, statsministern, för återrapporten!

Precis som statsministern informerade om händer det mycket positivt på migrationsområdet, inte bara i Sverige utan även på EU-nivå. von der Leyen är numera tydlig i sina talepunkter om nya initiativ för att öka återvändandet, och i slutsatserna nämns också säkra länder.

Detta har blivit en omdebatterad fråga, särskilt i Italien, som har slutit ett avtal med Albanien, dit man vill sända asylsökande som man anser kommer från säkra länder – detta för att möjliggöra ett snabbt återvändande.

Precis som statsministern redogjorde för är statistiken dystert när det gäller människor som kommer in i Europa men som inte har rätt att vistas här och den andel som återvänder. Ett sätt att skynda på detta är att få ett snabbt avgörande direkt vid gränsen.

Detta är vad den italienska regeringen försöker möjliggöra, men italienska domstolar har stoppat planerna med hänvisning till ett beslut av EU-domstolen från i höstas där det, kortfattat, görs gällande att man inte generellt kan beteckna ett land som säkert om inte hela landet är säkert.

Min fråga till statsministern är: Ser statsministern framför sig att det kommer att komma lagförslag som berör just detta och om det är så man ska tolka slutsatsernas skrivningar om säkra länder?

Anf. 111 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag tackar för att denna fråga kommer upp. Jag borde ha nämnt det explicit, för det handlar verkligen precis också om detta.

Jag har haft flera samtal under ganska lång tid, både med Italiens premiärminister Giorgia Meloni och med Albaniens premiärminister Edi Rama, om exakt hur de har tänkt sig sitt samarbete. Jag tycker att det är otroligt intressant att de gör detta, och jag tror att det finns mycket att hämta ur ett sådant försök.

Sverige lägger sig förstås inte i de interna italienska juridiska processerna, men det är viktigt att påpeka att Sverige, tillsammans med flera andra länder, har intervenerat till Italiens fördel när det gäller relationen till Europeiska domstolen. Det är viktigt att Italien får möjlighet att pröva sin lagstiftning på sitt vis, så vi har stöttat dem i detta.

Jag tror att det här kommer att vara en viktig del som delvis kommer att lösa sig med ny lagstiftning, som kommer senare. Det är en viktig principfråga att hela länder inte kan uteslutas totalt sett därför att vissa delar av ett land inte kan anses vara säkra. Det var svaret på frågan.

Sedan delar jag uppfattningen att vi är i ett läge just nu där fler och fler ser att man måste göra saker och ting som inte har prövats tidigare. Detta ska ske under ordnade former, och det ska ske på legal grund. Jag tror också att förutsättningarna att få en legal grund för den sortens arbete är mycket bättre i det nya EU-parlamentet.

Anf. 112 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr talman! Tack, statsministern, för svaret! Det är såklart glädjande att regeringen tar ställning för Italien i den här frågan. Det är mycket positivt, tycker vi från Sverigedemokraternas sida.

En annan fråga som är omdebatterad i Europa just nu, delvis med tanke på valet i Rumänien, är de sociala medieplattformarna. Detta har också att göra med diskussionen om X-ägaren Elon Musk och de ordväxlingar som han har varit inblandad i. Min fråga till statsministern är: Hur säkerställer vi en hög grad av frihet på internet samtidigt som vi kan stoppa olagligt innehåll och också hindra utländska aktörer från att bilda opinion på ett olämpligt sätt?

Risken är helt enkelt att vi inte får rätt balans här, och många medborgare i Sverige och andra länder i Europa är oroliga för att man ska gå för långt.

Anf. 113 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Det är enkelt att säga: Gå inte för långt åt något håll, det vill säga utmana inte grundläggande yttrandefrihetsvärden! Detta är enkelt att säga, men det säger jag inte för att underkänna frågan, tvärtom!

Något annat som är enkelt att säga är: Tillåt inte genuint olagliga hotfulla saker som aldrig skulle tillåtas att florera fritt på andra sätt! Något som också är ganska lätt att säga är: Låt inte plattformar använda oreglerade möjligheter att rekrytera barn för morduppdrag!

Det svåra är att hitta det som finns mitt emellan. Var ligger den seriösa regleringen, som hyllar yttrandefriheten och stoppar rent missbruk?

Jag tror att jag i min förra återrapport berättade ganska detaljerat hur Rumäniens president beskrev interiörerna från Tiktok och rysk påverkan på det rumänska valet. Det finns en uppenbar risk att detta sker en gång till när de har ett nytt presidentval, vilket jag tror är nu i maj. Det handlar om rena fientligheter från Ryssland, som försöker lägga sig i på ett illegitimt sätt. Det är inte yttrandefrihet.

Anf. 114 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Herr talman! Tack, statsministern, för återrapporten!

I dag bedriver Sveriges och EU:s allierade Turkiet krig i Syrien, framför allt mot de självstyrande kurdiska områdena. I Turkiet finns också flyktingläger som EU finansierar och som till stor del befolkas av syriska flyktingar.

I rådets slutsatser ser jag ingenting om Turkiets roll i utvecklingen i Syrien, och jag skulle vilja veta om detta togs upp på rådet. Det finns all anledning för EU att reagera på Turkiets agerande och intressen i Syrien.

Rådet uttrycker djup oro över FN-organet UNRWA:s förmåga att fullgöra sitt mandat och betonar den avgörande roll som spelas av organisationen för att ge viktigt stöd till civilbefolkningen i Gaza och regionen i stort. Rådet menar att fortsatt genomförande av UNRWA:s handlingsplan är mycket viktigt. Men redan dagen efter det att statsministern var med och uttryckte denna djupa oro beslutade Sverige att dra in allt stöd. Från den ena dagen till den andra bytte statsministern alltså fot. Vänsterpartiet ser med stor oro på detta och vill uppmana regeringen att följa EU och fortsätta med stödet till UNRWA.

Kanske får vi snart se ett slut på dödandet i Gaza och ett frisläppande av gisslan, men än så länge har den israeliska regeringen inte svarat på förslaget om eldupphör som ligger på bordet. EU måste göra allt som står i unionens makt för att få slut på dödandet. Varje dag dödas i snitt 25 barn i Gaza. Det vi ser i Gaza med allt dödande och all förstörd infrastruktur är ofattbart. Jag återkommer om Gaza i mitt nästa inlägg.

Anf. 115 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Vi vill alla få ett slut på lidandet. Jag tror att vi är många som hoppas på eldupphör och frigivande av alla i gisslan. Det kom hoppfulla signaler häromdagen från både Jake Sullivan och avgående president Biden. Det lät hoppfullt även från andra parter i detta. Jag har ingen annan information om sannolikheten att det kommer att lyckas. Det hade ingen på EU-toppmötet heller. Det var därför jag inte gick in på det utan höll mig ganska strikt till att återrapportera det som diskuterades.

När det gäller Syrien är det alldeles uppenbart att Turkiet har varit mycket aktivt. Det finns goda möjligheter men även en del risker. Det ser andra länder i närheten också. Att Iran och Ryssland har förlorat fotfästet tycker de allra flesta av oss är mycket bra. Det är dock för tidigt att säga om det här slutar bra. Jag skulle inte våga utropa några stora segrar än så länge. En del verkar nästan ta för givet att det slutar framgångsrikt, men jag tycker att det finns rakt motsatta signaler. Med det sagt är det bara bra att Assadregimen har fallit. Vi gick inte in närmare på detta på Europeiska rådets möte.

Det finns inte på något vis en ny, färdig Syrienpolitik från EU:s sida, men alla inser nog vidden av utvecklingen både för den syriska befolkningen och för det breda geopolitiska pussel som nu förändras i ganska snabb takt. Vi gläds över att Ryssland och Iran har förlorat ett stort inflytande och befarar helt andra saker. Så är det ibland. Det är bra att vi samarbetar med andra, och min starka uppfattning är att EU:s nya utrikeskommissionär är på tårna och kommer att återrapportera så fort det över huvud taget är möjligt.

Jag återkommer till UNRWA i mitt nästa inlägg.

Anf. 116 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Herr talman! Tack, statsministern, för svaret!

Jag tror att det är viktigt att komma ihåg att Turkiet, till skillnad från andra länder som har haft intressen och varit inblandade i Syrien, är ett ansökarland till EU – även om processen är fryst just nu. Turkiet får ganska betydande belopp från EU, framför allt för flyktinglägren. Därför finns det anledning för EU att hålla koll på Turkiet. Det är ju ett land som deltar i olika EU-möten.

Jag återkommer nu till Gaza. Sveriges regering har varit väldigt tydlig angående Hamas men inte lika tydlig gentemot Israel. Nu borde det vara dags att ta till de verktyg som finns för att få stopp på dödandet i Gaza. Det finns bland annat möjlighet att frysa associeringsavtalet tills Israel går med på omedelbart och permanent eldupphör och påbörjar uppbyggnaden av Gaza. Jag skulle vilja höra lite mer om vad som sades på rådsmötet om det.

Anf. 117 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag ska ta det kort och punktvis.

Turkiet deltar förstås i EPC-mötena. Det gör många andra icke-EU-länder i vårt grannskap också. Jag har själv täta kontakter med Turkiet och talade med president Erdoğan på senaste EPC-mötet, inte minst för att vi har samarbeten kring säkerhetsfrågor, polisiära frågor och underrättelsefrågor när det gäller PKK-finansiering i Sverige och gängkriminella svenskar som befinner sig i Turkiet. Det är otroligt viktiga samarbeten.

När det gäller UNRWA tycker jag att vi har varit utomordentligt tydliga. Det har kommit stark och tydlig kritik från både Sveriges och EU:s sida mot att Israel omöjliggör UNRWA:s arbete på ett sätt som bara är dåligt. Självklart är det så. Det har vi också sagt. Konsekvensen av detta är att vi dubblade stödet men gav det till andra humanitära organisationer i ett läge då UNRWA inte kan få fram medel på samma sätt som tidigare. Vi har ökat vårt stöd till civilbefolkningen i Gaza av just den anledningen.

Anf. 118 ANNA LASSES (C):

Herr talman! Tack, statsministern, för återrapporten!

Jag börjar med en reflektion. Det är väldigt skönt att höra om Sveriges och andra länders hållning när det handlar om det viktiga samarbetet med USA och Storbritannien, men vi får inte glömma bort oss själva i detta. Det gäller i synnerhet med tanke på den ganska yviga men ack så effektfulla så kallade förhandlingsteknik som Trump förefaller visa upp. Vi får väl se hur det blir i fortsättningen. Jag vill bara fortsätta att uppmuntra till att verkligen stå fast vid att vi absolut ska ha ett mycket nära samarbete. Men det ska ske på Europas villkor. Allt hänger naturligtvis ihop vad gäller EU:s roll i världen och Europas konkurrenskraft och inte minst självförsörjning, exempelvis när det handlar om energi och mat. Det är oerhört viktigt.

Jag inbillar mig att det diskuterades i korridorerna utanför mötet, även om det inte direkt togs upp i återrapporten, att EU nu har ett nytt ordförandeland: Polen. Det är ett land som har stor ekonomisk tillväxt och som ger mycket starkt stöd till Ukraina, vilket är väldigt positivt. Det är även något de kommer att driva under sitt ordförandeskap. Det känns skönt att vara eniga om detta.

Centerpartiet vill öka stödet till 1 procent av bni till Ukraina. Det är som sagt viktigt att stödja dem. Men det är en sak som oroar mig lite grann, och det är vad som händer med Fit for 55 och klimatarbetet. Statsministern och Sverige har verkligen tryckt på att vi ska vara ledande i det arbetet. Hur kommer det att se ut det närmaste halvåret, när Polen är ordförande?

Anf. 119 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Anna Lasses frågor är berättigade. Jag håller med om mycket – både farhågor och slutsatser. Jag ska ta upp några av dem här.

Vad gäller USA och Storbritannien ska vi som princip vara noga med att bibehålla och utveckla de transatlantiska och brittiska relationerna. Det finns alltid en tendens i EU att bli sig selv nok. Det är säkert oavsiktligt, men antingen är man med i klubben eller så är man inte med i klubben. Så måste det vara, men vi har starka intressen av goda relationer. Sverige är en tydlig röst för detta.

Vi ska stå upp för våra egna intressen. Det är också viktigt. Jag brukar säga här i kammaren att man kan uttrycka åsiktsskillnader på ett civiliserat sätt. Man kan genuint tycka olika och uttrycka det med respekt för egna och andras ståndpunkter. Man måste inte falla för de enklaste retoriska figurena; det är viktigt även i EU-samarbetet att vi gör på det sättet.

Jag talade med Mette Frederiksen, Danmarks statsminister, samma dag som synpunkterna om Grönland utdelades. Jag underströk för henne att jag tycker att hennes grundläggande attityd till frågan är alldeles riktig, sakligt sett. Det är Danmark och Grönland som fattar beslut om Danmark och Grönland. Men det gäller också att ta ned tonläget, träffa varandra och diskutera saker såsom om det finns utrymme att öka samarbetet på olika områden. I så fall ska man eftersträva det. Jag uttryckte vårt mycket starka stöd även när jag träffade henne igen häromdagen.

Det är viktigt att säga att det polska ordförandeskapet är helhjärtat och dedikerat. Jag har träffat Polens premiärminister Donald Tusk flera gånger bara de senaste veckorna nu före och efter jul. Det är otroligt viktigt att de skapar legitimitet och styrka i ordförandeskapet. Jag tror att de kommer att fortsätta ta även Fit för 55 på allvar. Det finns ibland en tendens att nya saker tar fokus. Lagstiftningsmässigt har vi lagt detta bakom oss, och nu ska det implementeras. Därför pratar vi mindre om det. Jag tog själv upp just detta med Ursula von der Leyen i Bryssel precis före jul.

Anf. 120 ANNA LASSES (C):

Herr talman! Tack till statsministern för svaret! Jag tolkar det ändå som att Sverige kommer att fortsätta trycka på för att det verkligen ska bli verkstad av Fit för 55.

Jag var i Polen förra veckan och fick lite känslan av att man inte minst på grund av presidentvalet vill hålla låg profil när det gäller just klimatfrågan eftersom det är en fråga som splittrar landet väldigt mycket. Då gäller det verkligen att vi som vill driva på för klimatfrågan också gör det. Det blir än viktigare.

Jag tar svaret som att vi nu under våren kommer att se att Sverige driver på klimatarbetet så att det fortsätter i den hastighet som krävs med tanke på det allvarliga läge som är.

Anf. 121 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag tycker att det är en korrekt tolkning. Inte minst Sverige och Danmark, för att nämna Danmark än en gång, brukar understryka vikten av att inte släppa detta ur sikte nu bara för att de omedelbara, komplicerade förhandlingarna är avslutade.

Som jag ibland säger i den här kammaren: Allt är inte lika mycket i fokus varje gång, och nya problem tenderar att dra allt syre till sig. Polen kommer utan tvivel att lägga mycket stort fokus på stödet till Ukraina – för att de verkligen tycker så och är helt eniga om det men också, precis som antyds, för att de är oeniga i andra frågor inför ett presidentval.

Nationella val och nationell demokrati har betydelse även för EU. Det får man ha respekt för, och därför ska man inte lägga alla ägg i ordförandekorgen. Man ska inte på minsta sätt underskatta ordförandeskapet, men andra länder är också viktiga.

Anf. 122 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr talman! I rådsslutsatserna står det väldigt tydligt om vikten av UNRWA. Samtidigt representeras Sverige av en regering som skrotar stödet till UNRWA. Statsministern berättar att man dubblar stödet, men UNRWA har en nyckelroll för att göra skillnad på plats.

Därför är jag för det första nyfiken på hur den här positionen diskuteras och tas emot i Europeiska rådet.

För det andra undrar jag om statsministern driver på för att få till ett vapenembargo mot Israel inom EU som svar på de krigsbrott som begås.

Anf. 123 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag tror att i den otroligt svåra situationen i Mellanöstern måste man, vad man än tycker politiskt om grundorsaker och vad som än står ens hjärta närmast, kunna ha två tankar i huvudet samtidigt. Man kan rikta kritik mot Israel för att de näst intill omöjliggör UNRWA:s viktiga arbete, även om man kan ha synpunkter på UNRWA i andra sammanhang. Man kan samtidigt göra vad man kan för att se till att det stöd som vi vill ge till Gazas civilbefolkning kommer fram. Då drog vi slutsatsen att svenska pengar – utökade svenska pengar – gör större nytta om de kanaliseras på ett annat sätt.

Olika länder gör olika bedömningar i den frågan. Det har inte riktats minsta kritik på något vis mot Sveriges agerande i rådskonstellationen. Framtiden får nog utvisa var pengarna gör störst nytta. Varje krona som nu kan nå fram till civilbefolkningen, parallellt med krav på Israel att underlätta tillgången till humanitär hjälp – allt detta är rätt samtidigt.

Anf. 124 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr talman! En punkt som var med i rådsslutsatserna handlade om EU:s roll i världen. Jag är nyfiken på vilka strategiska diskussioner som fyllde den punkten, inte minst utifrån mitt perspektiv som miljöpartist.

Jag menar att det finns ett behov och ett vakuum i fråga om vem eller vilka som tar ett ledarskap i den gröna omställningen och för både klimatet och miljön. Där har EU ett stort ansvar men också en stor möjlighet att gå före. Jag menar att EU har möjlighet att hitta och visa på olika vinn-vinn-lösningar som kan vara gynnsamma för både klimat och natur och mänsklig tillväxt tillsammans med ekonomisk utveckling.

Om det här var något som fyllde rubriken EU:s roll i världen vill jag gärna höra hur den diskussionen fördes.

Anf. 125 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Det var ganska mycket så, skulle jag säga. Vi tycker säkert olika i många frågor ett snäpp ned, men ganska mycket tycker jag att det var så det beskrevs. Jag håller med om den beskrivningen.

Geografiskt sett var det väldigt mycket EU:s roll i världen i relation till USA, EU:s roll i världen i relation till Kina och EU:s roll i världen i relation till det globala syd, detta lite breda begrepp. Det var väldigt mycket där.

Inriktningsmässigt kretsade det mycket kring behovet av EU som en framgångsrik ekonomisk motor – konkurrenskraft, innovation och att uppfattas som en stark partner i detta.

Det andra var EU:s förmåga att försvara sig själv. Det är helt avgörande, inte minst nu i ett läge där vi har goda skäl att tro att USA förväntar sig att europeiska Natoländer finansierar sitt eget försvar snarare än att amerikanska skattebetalare gör det.

Det tredje var förstås en trovärdig och framgångsrik klimatpolitik så att vi med kraft kan hävda, inte minst gentemot USA och Kina och afrikanska länder, att klimatpolitiken är en genuint gemensam angelägenhet.

Anf. 126 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Tack till statsministern för återrapporten!

Ja, EU:s stats- och regeringschefer möts i en minst sagt orolig tid. Europasamarbetet är viktigare än på mycket länge, ledarskapet i Europa likaså.

Saker förändras ju över tid. Jag minns att jag läste en bok av statsministerns föregångare Fredrik Reinfeldt, som beskrev möten i EU: Det kan vara lite svårt att veta när de börjar och slutar, men när Angela Merkel är i rummet vet man att de pågår. Den sortens personligheter har vi kanske inte i EU i dag. Därför blir andra möjligheter till ledarskap desto viktigare.

Här har regeringen och statsministern visat vägen i att samla den så kallade NB8-gruppen, nu senast i Sverige, för samtal om vilka saker som vi i Norden och Baltikum tillsammans kan sluta upp bakom. Det här är ett samarbete som i sin omfattning, vad gäller både antal länder och andel av befolkningen i EU, är högst beaktansvärt och respektingivande och någonting som påverkar på riktigt. Ju närmare vi kan komma varandra, desto bättre är det.

Kan statsministern beskriva hur det här har påverkat samtalen runt bordet, inte minst när man pratar om viktiga frågor som EU:s konkurrenskraft och EU:s plats i världen, stödet till Ukraina och motståndet mot de ryska hybridattackerna mot unionen?

Anf. 127 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Det är en intressant och svår fråga.

Utan att gå in på persondetaljer kan man väl säga att det är riktigt att det inte finns någon som har den självklara, nästan mytiska roll som det ofta beskrevs att Angela Merkel hade – även om en del policyer inte har åldrats helt väl, som det ofta är i politiken. Sedan ska man inte underskatta de stora länderna. De är naturligtvis fortfarande viktiga.

Det minskande relativa fokuset på enskilda beror också på att det är mycket mer inrikespolitiska problem i många länder. Det är klart att ett land som Frankrike, som är tungt och viktigt men har en väldigt komplice-

rad inrikespolitik, får svårare med genomslag. Tyskland som har en regeringskris mitt i allt detta får svårare med ledarskapet.

Polen växer fram i ledarskap med en stabil regering som är starkt för EU-samarbetet och har tydliga prioriteringar.

Jag tycker också att det nordisk-baltiska utan att förhåva sig har tagit en del av det syret. Vi förbereder oss väl och samarbetar tätt, oavsett nationella regeringar. Våra nationella regeringar blandar höger och vänster ganska glatt men samarbetar bra i EU. Kriget mot Ukraina har också gjort att fokus på frågor där vi har väldigt stark samsyn har ökat. Det gäller behovet av att vara sparsam och prioritera om ibland och synen på det transatlantiska samarbetet.

Allt detta gör att det nordisk-baltiska samarbetet står starkt. Det är ingen slump att jag för en timme sedan hade en presskonferens med Jens Stoltenberg och presenterade de nordiska och baltiska statsministrarnas gemensamma uppdrag till honom att skriva en ny Stoltenberggrappport om hur vi säkerhetssamarbetar inom ramen för Nato.

Jag tycker att vi utan att förhåva oss står starka i detta, och det är kanske inte enbart en nackdel att det inte är *en* person som symboliserar EU-samarbetet. Vi har också en stark kommission och en stark kommissionsordförande i form av Ursula von der Leyen.

Anf. 128 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Det är förvisso så att en stark union byggs av många olika beståndsdelar, och den nordisk-baltiska kretsen är en viktig sådan. Ju mer sammansvetsade vi är, desto bättre förutsättningar har vi att få genomslag för de frågor som är viktiga för oss. I dessa tider är det till och med så att de tre kronorna plockas bort ur det danska riksvapnet. Det är goda nyheter för dem av oss som inte riktigt hämtat sig från Stockholms blodbad.

Men i detta finns det någonting större. Det finns en form av samling kring saker som är viktiga för oss. Det kan också vissa gånger vara så att vi behöver ett uppvaknande, inte minst med den information och kunskap vi får från våra baltiska kollegor. De känner det ryska hotet bättre än många andra gör eftersom de en gång i tiden varit på andra sidan järnridån, fast med den best som vi nu jobbar för att försvara oss emot.

Vilka frågor kommer vi i Sverige att behöva ompröva för att kunna vara en del av det här samarbetet och bidra till ledarskapet i Europeiska unionen?

Anf. 129 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag måste i rättvisans namn säga att inte heller Stockholms blodbad var uppe till diskussion på Europeiska rådets sammanträde.

Skämt åsido – det finns några saker att understryka här. En sådan viktig sak belystes väl vid det möte som Finland, Sverige, kommissionen, Italien och Grekland hade uppe i finländska Lappland, nämligen vårt behov av att förstå sydeuropeiska säkerhetsperspektiv. Vi är av naturliga skäl väldigt fokuserade på Ukraina. Det är Italien och Grekland också. De är solida. Men de har även en annan utsikt. De tittar söderut över Medelhavet mot norra Afrika, flyktingströmmar och dysfunktionella regeringar på andra platser.

Vi ägnar inte alltid full uppmärksamhet åt den frågan. Det ska vi erkänna. Vi måste förstå andras perspektiv om de ska förstå våra. Samma sak gäller gentemot USA. Vi måste förstå USA:s säkerhetsproblem i Asien om vi ska få USA att bry sig om våra problem i Europa.

Anf. 130 MAGNUS BERTSSON (KD):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsministern för redogörelsen och för det ledarskap som Sveriges regering visat gällande stödet till Ukraina.

Under Europeiska rådets möte behandlades frågor om omvärlden och frågor av avgörande betydelse för Europas säkerhet. Jag vill särskilt uppmärksamma slutsatserna om Syrien efter Assadregimens fall. Europeiska rådet betonade vikten av en inkluderande och syriskledd politisk process i linje med FN:s säkerhetsråds resolution 2254 samt behovet av att säkerställa mänskliga rättigheter och skyddet för religiösa och etniska minoriteter. Samtidigt är det tydligt att kristna och andra religiösa minoriteter fortfarande riskerar att utsättas för förföljelse och marginalisering i den instabila situation som råder.

Mot bakgrund av detta skulle jag vilja fråga statsministern: Behandlades situationen för kristna och andra religiösa minoriteter specifikt under mötet? Vilka konkreta initiativ ser statsministern att det behövs för att säkerställa skyddet för dessa grupper, så att det blir en prioriterad del av den syriska återuppbyggnadsprocessen? Håller statsministern med om att skyddet av dessa grupper inte bara är en fråga om mänskliga rättigheter utan faktiskt också en avgörande faktor för att skapa hållbar fred och stabilitet i regionen?

Anf. 131 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! I de meningar som nu riktas till den nya syriska regimen är det många som nämner alla de här sakerna. Man ser både de goda tecknen – att det är ordnade former och såvitt vi kan se ett respektfullt bemötande – men man ser också de väldigt stora riskerna givet den historiska kontexten. Det som ofta nämns är naturligtvis behandlingen av kvinnor, behandlingen av den kristna minoriteten och behandlingen av andra minoriteter. Givet just Syriens mycket speciella moderna historia finns det all anledning att bekymra sig över både kristna och andra minoriteter just nu.

Jag skulle säga att juryn är ute. Jag har just nu ingen annan bild än att vi måste följa detta noga av många skäl – både av ”skäl på plats” och för att vi ser risken för flyktingströmmar åt många olika håll. Det här är viktiga frågor som alla var angelägna om att följa, men ingen drog några förhastade slutsatser.

Anf. 132 MAGNUS BERTSSON (KD):

Herr talman! I Europeiska rådets slutsatser uttrycker man också djup oro över situationen i Venezuela. Människorättsbrott, politiska fängslanden och valfusk har underminerat frihet och demokrati. Trots detta har nu Nicolás Maduro återinstallerats efter ett val som präglades av omfattande fusk och förtryck av dem som kämpar för frihet och rättvisa.

Mot bakgrund av detta skulle jag vilja fråga hur EU nu avser att agera för att säkerställa ett kraftfullt svar. Jag undrar också vilka ytterligare sanktioner som kan införas och vilket stöd till Venezuelas civilsamhälle

Prot. 2024/25:56
15 januari

Återrapportering från
Europeiska rådets
möte den 19 december

som Sverige och EU kan bidra med för att ge hopp och stöd till det venezuelanska folket i dess strävan efter demokrati och rättvisa.

Anf. 133 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag tror inte att Sverige har tagit ställning till egna bilaterala saker, i varje fall inte än. Vi kan återkomma i den frågan.

Detta var som bekant uppe på Europeiska rådets möte, och det framfördes stark kritik. Det blev dock ingen lång diskussion. När vi pratade om stora delar av världen noterade vi bara att väldigt mycket går åt fel håll här. Men som framgick riktades stark kritik mot hur Venezuela nu agerar.

Anf. 134 ELIN NILSSON (L):

Herr talman! Jag tackar statsministern för rapporten.

Nu firar vi att Sverige varit medlem i Europeiska unionen i 30 år. Det är stort för en liberal. När vi blev medlemmar var Sverige starkt delat mellan ja och nej, men nu är svenska folkets stöd för EU-medlemskapet rekordhögt, högre än i många andra länder. Anledningen är förstås att medlemskapet har blivit en riktig vinstlott för Sverige på många områden. Men det är inte bara det – jag tror att omvärldsläget gör att många inser hur viktigt det är att vårt land är en del av något större, särskilt när vi lever i en så osäker och orolig tid. Precis som har sagts här i dag är EU-medlemskapet viktigare än på mycket länge.

I dag är det många länder som arbetar hårt för att bli medlemmar i unionen och som aktivt väljer att söka sig till EU. Vi har vid tidigare tillfällen diskuterat både Moldavien och Georgien i detta sammanhang samt inte minst Ukraina. Jag är verkligen stolt över det arbete som den svenska regeringen gör på den fronten. Men det finns fler länder att nämna, och Montenegro och Albanien är de som har kommit längst. Där sker det stora framsteg när det gäller rättsstaten, grundläggande rättigheter och kampen mot korruption, men mer krävs.

Jag vill passa på att fråga statsministern hur han bedömer möjligheterna till att få nya EU-medlemsländer under de närmaste åren. Jag undrar om det på allvar förs några diskussioner i regeringschefskretsen om hur EU behöver reformeras inför en fortsatt utvidgning. Här finns saker vi behöver göra.

Anf. 135 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Det var bra att det här uppmärksammades. Vi är ibland lite sparsamma med sådana här firanden i Sverige. Jag var faktiskt själv i Wien för att tillsammans med Österrikes förbundskansler Karl Nehammer uppmärksamma Sveriges och Österrikes EU-inträde. Vi hälsade till våra finländska vänner, som kom in i EU samtidigt. Allt det här skulle ha skett tillsammans med Ursula von der Leyen. Hon drabbades dock av lunginflammation, så vi fick klara oss utan henne den gången.

Det här är stort och viktigt. Det är klart att man aldrig är bättre än just nu. Att man ska fira de 30 åren tycker jag är rätt och riktigt. Men hur bra vi är provas nu. Sedan är olika länder lite olika lagda för firanden av olika slag.

När det gäller nya medlemmar är det ingen tvekan om att det både i västra Balkan och i Ukraina och Moldavien finns starka kandidater. Vi har alla tät kontakt med Ukraina. Jag har också tät kontakt med Maia Sandu i

Moldavien. Moldavien gör just nu otroligt imponerande framsteg lite grann i skuggan av Ukraina. Det är extremt hårt utsatt av ständiga ryska försök. Nu har Ryssland misslyckats två gånger.

Ryssland misslyckades med att vinna folkomröstningen mot EU, så att säga. Det misslyckades med presidentvalet. Nu kommer det säkert att lägga ned sin kraft på parlamentsvalet i stället. Moldaverna är ett otroligt tappert folk. De ger verkligen Rysslands hybridkrig ett geografiskt ansikte. Där händer det mycket.

Det är ingen hemlighet att vi just nu kan vara överens om att vi har en meritbaserad process. Vi ser framstegen. Vi ser också varför framstegen måste göras. Jag tror att det finns en ganska begränsad lust att ta in länder om man inte känner sig ganska säker på stabiliteten i det.

Det är av historiska skäl en varierande grad av entusiasm i utvidgningspolitiken, ibland av praktiska skäl. Ska man omedelbart komma in i sammanhållningspolitiken och i jordbrukspolitiken får det stora konsekvenser. Men så här långt tycker jag att det går ganska bra.

Anf. 136 ELIN NILSSON (L):

Herr talman! Jag tackar statsministern för svaret.

Min andra fråga blir på samma tema. Jag håller med statsministern om att det är viktigt att det är en meritbaserad process. Vi har sett exempel där det inte har blivit bra där länder som blivit medlemmar inte har gjort det som de borde ha gjort innan medlemskapet.

På det temat har jag en fråga om Serbien. Där pågår fortfarande förhandlingar. Men man kan också se att den serbiska regeringen väljer att närma sig Ryssland, och det görs inga egentliga framsteg i förhandlingarna. Förs det några diskussioner om att avbryta förhandlingsprocessen? Det vore intressant att höra lite om det. Det är min fråga.

Sedan vill jag bara innan jag lämnar över ordet till statsministern säga att vi faktiskt kan fira medlemskapet hela året.

Anf. 137 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Vi ska fira hela året, framför allt om vi dessutom lyckas göra bra saker under året. Då har vi extra goda skäl att fira både de 30 åren och det pågående året. Det är helt sant.

Tittar man på västra Balkan ser man att Serbien är ett otroligt viktigt land. Det är svårt att se på västra Balkan och tänka bort Serbien. Samtidigt är det ganska bekymmersamma saker som händer i Serbien.

Det har en bekymmersam relation till Ryssland. Det har en bekymmersam retorik mot sina grannar. Det finns mycket som oroar där. Men vi har inte diskuterat att avbryta förhandlingsprocessen.

Olika länder har återigen, som det ofta är i Europa, av historiska och geografiska skäl olika relation till andra. Vi tycker ibland att det är så självklart. Nu är Norge inte ett EU-land, men vi har relationen till Danmark och Finland. Den är så tajt och självklar.

I andra delar av Europa har man samma relation fastän till andra länder, eller tvärtom på grund av grannskap och historiska misshälligheter mellan länder. Det är komplicerat. Men processen avbryts inte just nu i varje fall.

Återrapporteringen var härmed avslutad.

Prot. 2024/25:56
15 januari

*Återrapportering från
Europeiska rådets
möte den 19 december*

§ 8 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 14 januari

2024/25:317 Kvinnors ekonomiska utsatthet och överskuldsättning
av *Anna Wallentheim* (S)

till statsrådet Erik Slottner (KD)

2024/25:318 Unga kvinnors ekonomiska och sociala utsatthet
av *Sofia Amloh* (S)

till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2024/25:319 Arbetsmiljön i äldreomsorgen
av *Nadja Awad* (V)

till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:320 Sveriges isbrytningsförmåga
av *Mattias Ottosson* (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2024/25:321 Insatser mot ekonomisk brottslighet
av *Eva Lindh* (S)

till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:322 Tidsplan för Arbetsskadeutredningens förslag
av *Jessica Rodén* (S)

till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:323 Hälso- och sjukvårdslagen
av *Yasmine Bladelius* (S)

till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 14 januari

2024/25:678 Arrestering av Venezuelas diktator
av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:679 Ett omedelbart upphävande av dödsdomarna mot Pakhshan Azizi och Wrisha Moradi

av *Lawen Redar* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:680 Ökande kostnader inom barn- och ungdomsidrotten
av *Serkan Köse* (S)

till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2024/25:681 Avveckling av ägandet i Sweden House
av *Elisabeth Thand Ringqvist* (C)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

§ 10 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Prot. 2024/25:56

15 januari

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 14 januari

2024/25:656 Diskriminering i arbetslivet av människor med funktionsnedsättning

av *Jonathan Svensson* (S)

till statsrådet *Paulina Brandberg* (L)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 15.34.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 26 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 31 (delvis),
av talmannen därefter till och med § 1 anf. 63 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Partiledardebatt.....	1
Anf. 1 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 2 MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	4
Anf. 4 NOOSHI DADGOSTAR (V)	5
Anf. 5 MUHARREM DEMIROK (C)	7
Anf. 6 EBBA BUSCH (KD)	8
Anf. 7 DANIEL HELLDÉN (MP).....	9
Anf. 8 JOHAN PEHRSON (L)	10
Anf. 9 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	12
Anf. 10 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	12
Anf. 11 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	13
Anf. 12 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	13
Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	13
Anf. 14 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	14
Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	14
Anf. 16 NOOSHI DADGOSTAR (V) replik	14
Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	15
Anf. 18 MUHARREM DEMIROK (C) replik	15
Anf. 19 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	15
Anf. 20 MUHARREM DEMIROK (C) replik	15
Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	16
Anf. 22 DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	16
Anf. 23 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	16
Anf. 24 DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	17
Anf. 25 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	17
Anf. 26 MAGDALENA ANDERSSON (S)	17
Anf. 27 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	18
Anf. 28 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	18
Anf. 29 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	18
Anf. 30 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	19
Anf. 31 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	19
Anf. 32 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	19
Anf. 33 Statsminister ULF KRISTERSSON (M) replik	20
Anf. 34 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	20
Anf. 35 MUHARREM DEMIROK (C) replik	20
Anf. 36 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	21
Anf. 37 MUHARREM DEMIROK (C) replik	21
Anf. 38 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	21
Anf. 39 EBBA BUSCH (KD) replik	22
Anf. 40 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	22
Anf. 41 EBBA BUSCH (KD) replik	22
Anf. 42 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	23
Anf. 43 JOHAN PEHRSON (L) replik	23
Anf. 44 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	23
Anf. 45 JOHAN PEHRSON (L) replik	23
Anf. 46 MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	24
Anf. 47 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	24

Anf. 48	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	25
Anf. 49	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	25
Anf. 50	MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	25
Anf. 51	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	26
Anf. 52	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	26
Anf. 53	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	27
Anf. 54	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	27
Anf. 55	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	28
Anf. 56	MUHARREM DEMIROK (C) replik	28
Anf. 57	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	28
Anf. 58	MUHARREM DEMIROK (C) replik	29
Anf. 59	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	29
Anf. 60	DANIEL HELLDÉN (MP) replik	29
Anf. 61	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	30
Anf. 62	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	30
Anf. 63	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	30
Anf. 64	JOHAN PEHRSON (L) replik	31
Anf. 65	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	31
Anf. 66	JOHAN PEHRSON (L) replik	31
Anf. 67	JIMMIE ÅKESSON (SD) replik.....	32
Anf. 68	NOOSHI DADGOSTAR (V).....	32
Anf. 69	MUHARREM DEMIROK (C) replik	33
Anf. 70	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	33
Anf. 71	MUHARREM DEMIROK (C) replik	33
Anf. 72	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	34
Anf. 73	MUHARREM DEMIROK (C).....	34
Anf. 74	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	34
Anf. 75	MUHARREM DEMIROK (C) replik	35
Anf. 76	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	35
Anf. 77	MUHARREM DEMIROK (C) replik	35
Anf. 78	EBBA BUSCH (KD).....	36
Anf. 79	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	36
Anf. 80	EBBA BUSCH (KD) replik	37
Anf. 81	NOOSHI DADGOSTAR (V) replik.....	37
Anf. 82	EBBA BUSCH (KD) replik	37
Anf. 83	MUHARREM DEMIROK (C) replik	38
Anf. 84	EBBA BUSCH (KD) replik	38
Anf. 85	MUHARREM DEMIROK (C) replik	38
Anf. 86	EBBA BUSCH (KD) replik	39
Anf. 87	DANIEL HELLDÉN (MP) replik	39
Anf. 88	EBBA BUSCH (KD) replik	40
Anf. 89	DANIEL HELLDÉN (MP) replik	40
Anf. 90	EBBA BUSCH (KD) replik	40
Anf. 91	DANIEL HELLDÉN (MP)	41
Anf. 92	EBBA BUSCH (KD) replik	41
Anf. 93	DANIEL HELLDÉN (MP) replik	41
Anf. 94	EBBA BUSCH (KD) replik	42
Anf. 95	DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	42
Anf. 96	JOHAN PEHRSON (L).....	42
Anf. 97	MUHARREM DEMIROK (C) replik	43
Anf. 98	JOHAN PEHRSON (L) replik	43

Anf. 99 MUHARREM DEMIROK (C) replik	44
Anf. 100 JOHAN PEHRSON (L) replik	44
Anf. 101 DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	44
Anf. 102 JOHAN PEHRSON (L) replik.....	45
Anf. 103 DANIEL HELLDÉN (MP) replik.....	45
Anf. 104 JOHAN PEHRSON (L) replik.....	45
§ 2 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	46
§ 3 Anmälan om faktapromemoria	46
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	47
§ 5 Infektion med marburgvirus och ändring i smittskyddslagen.....	47
Socialutskottets betänkande 2024/25:SoU25	47
(Beslut fattades under § 6.)	47
§ 6 Beslut om ärende som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	47
SoU25 Infektion med marburgvirus och ändring i smittskyddslagen	47
Ajournering.....	47
Återupptaget sammanträde.....	47
§ 7 Återrapportering från Europeiska rådets möte den 19 december.....	48
Anf. 105 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	48
Anf. 106 MATILDA ERNKRANS (S).....	51
Anf. 107 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	52
Anf. 108 MATILDA ERNKRANS (S).....	52
Anf. 109 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	53
Anf. 110 MARTIN KINNUNEN (SD)	53
Anf. 111 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	53
Anf. 112 MARTIN KINNUNEN (SD)	54
Anf. 113 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	54
Anf. 114 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	54
Anf. 115 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	55
Anf. 116 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	55
Anf. 117 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	56
Anf. 118 ANNA LASSES (C)	56
Anf. 119 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	57
Anf. 120 ANNA LASSES (C)	57
Anf. 121 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	57
Anf. 122 REBECKA LE MOINE (MP).....	58
Anf. 123 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	58
Anf. 124 REBECKA LE MOINE (MP).....	58
Anf. 125 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	59
Anf. 126 ERIK OTTOSON (M)	59
Anf. 127 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	59
Anf. 128 ERIK OTTOSON (M)	60
Anf. 129 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	60
Anf. 130 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	61
Anf. 131 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	61
Anf. 132 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	61
Anf. 133 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	62

Anf. 134 ELIN NILSSON (L).....	62	Prot. 2024/25:56
Anf. 135 Statsminister ULF KRISTERSSON (M).....	62	15 januari
Anf. 136 ELIN NILSSON (L).....	63	
Anf. 137 Statsminister ULF KRISTERSSON (M).....	63	
§ 8 Anmälan om interpellationer.....	64	
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	64	
§ 10 Anmälan om skriftligt svar på fråga	65	
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 15.34.....	65	